Ազգ
Azg
armenian daily

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԱԶԳ.
ԳՐԱԴԱՐ

Հայաստանը մերժել է ռուսական զորքը ստուգելու Թուրքիայի պահանջը

Թուրքական մամուլի հրապարակումների համաձայն, դեկտեմբերի 9-ին Հայաստանը դիվանագիտական նոտա է հղել Անկարային եւ մերժել Եվրոպայում սովորական զենքերի կրճատման պայմանագրի շրջանակներում Հայաստանում տեղակայված ռուսական զորքը ստուգման ենթարկելու Թուրքիայի պահանջը: Նույն հրապարակումները պնդում են, որ Հայաստանը նախապես համաձայն է եղել նման ստուգմանը, սակայն հետագայում փոխել է կեցվածքը: Հայաստանի մերժումը, ըստ թուրքական թերթերի, հակասում է նման ստուգումներն ընդունելու Թուրքիայի կեցվածքին: Օրինակ, գրում են նրանք, դեկտեմբերի 11-ին Թուրքիան արտոնել է ռումինական զինվորական մասնագետների կողմից անցկացված ստուգումներ իր տարածքում: Վերահիշյալ պայմանագիրը նախատեսում է նաեւ փոխադարձ ստուգումներ ստորագիր երկրների միջեւ, մինչդեռ, գրում են թուրքական թերթերը, Ռուսաստանը մերժում է Կովկասում իր սովորական զենքերի թիվը կրճատել, որի պատճառով էլ «թափվում է» հյուսիսային երկրների եզրը:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Հայաստանը կընդունի ցանկացած որոշում, որ կկայացվի Ադրբեջանի եւ Ղարաբաղի փոխհամաձայնությամբ

«Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, ԱՄՆ-ի Մեր ձավոր Արեւելքի հարցերի ուսումնասիրման հաստատության հովանավորությամբ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության առնչությամբ օրերս Վաշինգտոնում կայացել է քննարկում, որը վարել է Ռիչարդ Հովհաննիսյանը:

ՀՀ դեսպան Շուգարյանը հայտարարել է, որ Հայաստանի Հանրապետությունը միշտ կարեւորել է ԵԱՀԿ շրջանակներում հարցի կարգավորման խաղաղ եղանակները: Հայաստանի համար ընդունելի է ցանկացած որոշում, եթե կայացվի հակամարտության երկու կողմերի՝ Ադրբեջանի եւ Ղարաբաղի փոխհամաձայնությամբ եւ վավերացվի ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի կողմից: Շուգարյանը նշել է, որ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդը պայքարում է սեփական անվտանգության եւ ինքնորոշման իրավունքի համար: Ըստ դեսպանի, չափազանց կարեւոր է այն հանգամանքը, որ Լեռնային Ղարաբաղն ազգային փոքրամասնության բնակատեղի չէ, ինչպիսիք առկա են Ադրբեջանում: Այն էթնոտարածքային միավոր է, որ նախկինում պաշտպանված էր ԽՍՀՄ Սահմանադրությամբ, սակայն Ադրբեջանի անկախանալուց ի վեր անվտանգության որեւէ երաշխիք չունի:

Պրն. Շուգարյանն ասել է, որ հակամարտությունը պետք է լուծվի ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներում երկու կարեւոր սկզբունքների հիման վրա: Դրանք են տարածքային ամբողջականության պահպանումը եւ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքի ճանաչումը:

Տես # էջ 2

Մայր աթոռը 100 հազար դոլլար կհատկացնի աղետի գոտուն

Դեկտեմբերի յոթին երկրաշարժի զոհերի հիշատակի օրը, աղետի գոտի կատարած այցելության ժամանակ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն հայտարարել է, որ Մայր աթոռը 100 հազար ամերիկյան դոլլար կհատկացնի «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին՝ աղետի գոտում բնակարանային շինարարություն կատարելու համար:

Սա Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի երկրորդ հատկացումն է «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին: Վեհափառ Հայրապետը մայիս ամսին գումար հատկացրեց Ստեփանակերտի մանկական հիվանդանոցի ինֆեկցիոն բաժանմունքի շինարարության համար:

Բաքկեն Արարքցյանը այցելեց Ստեփանակերտ

Հայաստան-ԼՂՀ առնչությունների, օրինաստեղծ աշխատանքում Ստեփանակերտին օժանդակություն ցուցաբերելու եւ ղարաբաղյան կարգավորման գործընթացի հարցերի համալիրն է քննարկվել աշխատանքային այցով դեկտեմբերի 15-ին Ստեփանակերտ ժամանած ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի եւ ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի առանձնազրույցի ընթացքում: Այդ մասին Արմենպրեսին տեղեկացրեց ԱԺ մամուլի ծառայությունը: Դրան հաջորդած ընդլայնված կազմով հանդիպմանը, որին մասնակցում էին նաեւ ԼՂՀ խորհրդարանի նախագահ Կարեն Բաբուրյանը եւ մեծական հանձնաժողովների նախագահները, Բաբկեն Արարքցյանը ներկայացրել է Ազգային ժողովի անցած ժամանակահատվածում կատարած աշխատանքը, առաջիկա ծրագրերը: ԼՂՀ խորհրդարանականները իրենց հերթին ՀՀ ԱԺ նախագահին ծանոթացրել են աշխատանքի կազմակերպման առանձնահատկություններին, ակնկալելով Հայաստանի խորհրդարանի աջակցությունը: Բաբկեն Արարքցյանի այցը Ստեփանակերտ շարունակվում է:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՄԵԾԱՄՈՐ

Ատոմակայանի հզորության տատանումներն օրինաչափ են

Հայկական ատոմակայանի ներկա 300 մեգավատ հզորությունը առաջիկա շաբաթ կամ կիրակի օրը կիջնի մոտ 80-ով:

Այս մասին Արմենպրեսի թղթակցին տեղեկացրել կայանի գլխավոր ինժեներ Գագիկ Մարկոսյանը: Հզորության պլանավորված այս իջեցումը լիովին օրինաչափ է. խնդիրն է ստուգել, կարգաբերել առանձին հանգույցներ տուրբին գեներատոր, պոմպային կառուցվածքներ, անցած կամավորների ու խողովակներ, առջեւի լրիվ ծանրաբեռնման ժամանակ անհնարին են: Ըստ Գ. Մարկոսյանի, սա հզորության պլանավորված վերջին իջեցումը կլինի, բայց դա չի նշանակում, որ այն այլեւս չի կրկնվի: «Չէ՞ որ հնարավոր են չծրագրված դրսեւորումներ: Այնպես որ ատոմակայանի հզորության տատանումները տեխնոլոգիական անհրաժեշտություն են: Գլխավոր ինժեների հավաստմամբ այսօր իսկ հնարավոր է բարձրել 360 մեգավատ:

Այն հարցին, թե ԱԷԿ-ի շուրջ 300 մեգավատի իջեցումը ինչու չի անդրադառնում բնակչության հոսանքի բաշխման ժամանակացույցի վրա, պարոն Մարկոսյանն ասաց, թե դա տարածման-բաշխման համակարգի տեխնիկական խնդիրների հետ է կապված: Ատոմակայանը միայն էներգիա արտադրող է, իսկ թե ում եւ ինչ ոլորտում է հասնում, կախված է «Հայէներգոյից»: Ցավոք, «Հայէներգոյից» ստույգ ոչ մի տեղեկություն կարգել չի լինում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Գերմանիան ձգտում է հավասարակշռված քաղաքականություն վարել Անդրկովկասում

Ղարաբաղին նվիրված «Մինի Դեյթոնը» չի կայացել

Դեկտեմբերի 19-21-ը տեղի կունենա Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության (ԳԴՀ) արտաքին գործերի նախարար Կլաուս Քինկելի պաշտոնական այցը Հայաստան, Ադրբեջան եւ Վրաստան: Դեկտեմբերի 19-ին Կ. Քինկելը եւ նրան ուղեկցող պաշտոնական անձինք կժամանեն Հայաստանի մայրաքաղաք: Բարձրաստիճան հյուրը Երեւանում կլինի մեկ օր: Այցելության ընթացքում հանդիպումներ եւ զրույցներ են նախատեսված երկրի նախագահի, Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչության ղեկավարության եւ այլ պաշտոնատար անձանց հետ:

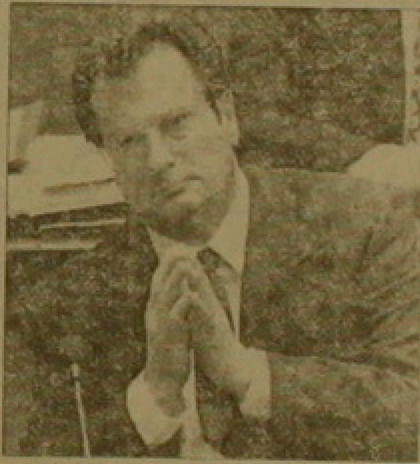

1992 թ. ԱՄՆ պետքարտուղար Ջեյմս Բեյքերի այցելությունից հետո Արեւմուտքից այլեւս նման բարձրաստիճան պետական գործիչ չի այցելել Հայաստան: Բոննի անկախ դիտորդների կարծիքով, ներկայիս դաշնային կառավարության քաղաքականությամբ Անդրկովկասը առաջնային տարածաշրջան չի դիտվում: Ավելի ճիշտ սրանից է, որ առաջնությունն այսօրվա դրությամբ տրվում է Ռուսաստանին եւ Ուկրաինային: Բոննի կողմից առավել մեծ ուշադրության հույսեր կարող էր փայփայել Բելառուսը: Սակայն, նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոյի անհավասարակշիռ եւ շատ հարցերում չմտածված քաղաքականությունը Գերմանիայի ղեկավարության մեջ հուսախաբություն ու զգաստություն է հարուցում:

ԳԴՀ արտաքին գործերի նախարարության բարձրաստիճան աշխատակից դոկտոր Էմմա Բարերը ԳԴՀ ԱԳՆ Անդրկովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի բաժնի վարիչ: Նույյան տարբեր գործակալությունների թղթակիցների ներկայացրեց իր դիտարկումները արտաքին գործերի դաշնային նախարարի Անդրկովկաս այցելության նպատակի մասին:

Ներկայիս արտաքին գործերի նախարարի նախորդը՝ Հ. Դ. Գենշերը 1992 թ. ապրիլին այցելեց Վրաստան: Այդ այցի ժամանակ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատվեցին ԳԴՀ-ի եւ Վրաստանի միջեւ: Այդուհանդերձ Դ. Գենշերի այցելությունն ըստ էության Գերմանիայի արտաքին գործերի նախարարի Անդրկովկաս կատարած միակ այցելությունն է:

«Մենք կարծում ենք, որ դա քիչ է: Այս այցով մենք ցանկանում ենք հասկացնել, որ մեզ համար կարեւոր է ամբողջ տարածաշրջանը, այլ ոչ թե միայն Վրաստանը: Ցանկանում ենք ընդգծել, որ մենք միասին ակնկալում ենք Անդրկովկասի բոլոր երեք երկրների հետ մեր երկկողմ փոխհարաբերությունները», հայտարարեց է. Բարերը:

Տես # էջ 3

ՏԱՐԱԾՔ

IRAN News. Ալիեւն է պատասխանատու աղխակայունացման համար

Դեկտեմբերի 12-ին, ինչպես հաղորդում է Ֆրանսպրեսը Թեհրանից, IRAN News-ը սուր խմբագրական է գրել Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի դեմ, հայտարարելով, որ նա «ան ձամբ պատասխանատու» է ծկալսել լու տարածաշրջանը ապակայունացնելու գործում, «եթե Թեհրան-Բաքու հարաբերությունները չկարգավորվեն»: Հատկանշական է, որ իրանյան թերթի խմբագրականը հրապարակվում է այն օրերին, երբ Իրանի փոխվարչապետ Մահմուդ Վայեզին Բաքու է այցելում, բարելավելու համար Իրան-Ադրբեջան հարաբերությունները: Ըստ երեւույթին, խմբագրականը մաս է կազմում քաղաքական այն արշավին, որի նպատակն է Ադրբեջանին արգելել ամբողջովին դեպի Թուրքիա եւ Մ. Նահանգներ թեքվելուց:

Դույսբուրգ. Հրկիզվել է թուրքական մշակույթի կենտրոնը

Դեկտեմբերի 15-ի գիշերը հրկիզվել է գերմանական Դույսբուրգ քաղաքում գտնվող (Հյուսիսային Ռեյն-Վեստֆալիա) թուրքական մշակույթի կենտրոնը: Ոստիկանության հաղորդման համաձայն, շենքն ամբողջությամբ այրվել է, սակայն մարդիկ չեն տուժել: Ինչպես տեղեկացնում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, իշխանությունները ձերբակալել են 5 մարդու, որոնք կասկածվում են այդ ահաբեկչական գործողությունն իրագործելու մեջ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՇՐՋԱՆ

Կատաղի մարտեր Չեչնիայի ողջ տարածքում

Գուդերմես քաղաքում շարունակվում են երկու օր առաջ սկսված կատաղի մարտերը համադաշնական զորքերի եւ դուդաեւական զինյալների միջեւ, որի ընթացքում զոհվել է 22, վիրավորվել 31 եւ անհետ կորել 38 (Ռուսաստանի համադաշնական զորքերի) զինծառայող: Ռուսական հրամանատարությունն այսօր ծրագրում է քաղաքը մաքրել այնտեղ գտնվող 600-ից ավելի զինյալներից: Մարտական գործողություններ էին ընթանում նաեւ Բամութ քաղաքի շրջակայքում, որտեղ դուդաեւականները ծանր հրետանուց եւ ծանր հրացաններից ռմբակոծել են համադաշնական զորքերի դիրքերը: Շատոյ քաղաքի մոտակայքում զինյալները շրջապատել են հսկիչ անցակետը, որտեղ գտնվող զինծառայողները կապ չեն կարողանում հաստատել ... Արդեն գրավված է Գրոզնից 20 կմ հարավ-արեւմուտք գտնվող Ուրուս Մարտան քաղաքը, որտեղ կենտրոնացված է դուդաեւականների ծանր ռազմական տեխնիկան: Ամբողջությամբ շրջափակված է Գրոզնի տանող ճանապարհը:

ՌԴ պաշտպանության նախարար Գրաչովը Չեչնիայում ռազմական գործողությունների վերսկսման ողջ մեղքը բարդեց Դուդաեւի վրա:

ՌԴ արտաքին գործերի նախարարության ներկայացուցիչը հայտարարեց, որ վերջերս Գրոզնին լքած ԵԱՀԿ-ի ներկայացուցիչները կվերադառնան քաղաք դեկտեմբերի 17-ի ընտրություններից հետո:

Շեւարդնաձեն նշանակում է իր նոր նախարարներին

Վրաստանի Հանրապետության նախագահը դեկտեմբերի 12-ին խորհրդարանին է ներկայացրել իր կառավարության անդամների ցուցակը: Նախկին ՆԳ նախարար, գեներալ լեյտենանտ Շոթա Քվիրայան նշանակվել է ազգային անվտանգության նախարար, գեներալ-մայոր Կախա Թարգամաձեն, որը նախապես ՆԳ նախարարությունում գլխավորում էր կազմակերպված հանցագործության եւ ահաբեկչության դեմ պայքարի բաժինը, նշանակվել է ՆԳ նախարար, իսկ Իրակլի Մենագարիշվիլին, որ նախապես վարում էր փոխվարչապետի եւ 1986-1990 թթ. առողջապահության նախարարի պաշտոնը, նշանակվել է արտաքին գործերի նախարար: Նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Չիկվաիձեն փաստորեն հեռացվել է Շեւարդնաձեի թիմից եւ արտաքին քաղաքականության վերջերս ... Ինչ վերաբերում է նոր նշանակված արտգործնախարարին, դիտորդները մատնանշում են դիվանագիտական ասպարեզում նրա կատարյալ անփորձությունը, ինչը նշանակում է, որ նախագահ Շեւարդնաձեն որոշել է անձամբ գլխավորել այդ ոլորտը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ

ՀՅԴ-ն արեց իր քայլը, այժմ հերթը Հայաստանի իշխանություններինն է

Օրերս Բեյրութում ավարտված ՀՅԴ 26-րդ Ընդհանուր ժողովը շարունակում է մնալ զանգվածային լրատվության միջոցների ուշադրության կենտրոնում: «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայության խնդրանքով, երեկում ժողովի ընթացքն ու արդյունքները մեկնաբանել է ՀՅԴ Արեւմտյան Ամերիկայի կենտրոնական կոմիտեի «Ասպարեզ» պաշտոնաթերթի խմբագիր Ժան Գոսակյանը, որը մասնակցել է այդ ժողովին խորհրդակցական ձայնի իրավունքով: Ժ. Գոսակյանը մասնավորապես ասել է.

Ընդհանուր ժողովը գումարվեց շուրջ 85 հոգու մասնակցությամբ եւ հատկանշական էր նրանով, որ ավելի քան 15 օրվա ընթացքում լայնորեն եւ մանրամասն քննարկեց հայության ու Դաշնակցությանը հուզող տարբեր հարցեր: Օրակարգում էր նաեւ ղեկավարության փոփոխության հարցը, որ ամբողջ ժողովի ընթացքում մտազբաղ էր պահում ժողովականներին: Պետք է նկատի առնել, որ տարիների ղեկավար Հրայր Մարուխյանը գրեթե անդամալույծ վիճակում էր եւ ի վիճակի չէր շարունակել ներկայացնել իր պարտականությունների կատարումը: Միաժամանակ Հրաչ Տասնապետյանը վիրահատության էր ենթարկվել եւ չէր կարող տանել իր վրա դրված ծանր պարտականությունը: Ժողովն այսպիսով կանգնած էր ղեկավարության հիմնական փոփոխության առջեւ եւ կարողացավ 9 հոգուց կազմված Բյուրո ընտրել, ուր 2-ը ներկայացնում են Հայաստանը, իսկ մյուսները՝ աշխարհի մնացած հատվածները: Բյուրոն կգործի առաջիկա չորս տարվա ընթացքում: Օրակարգում առկա հարցերից հիմնականն էր Դաշնակցության կազմակերպական կառույցի հարցը: Առաջին հերթին հարկ էր նկատի առնել, որ Հայաստանում օրեցօր ուռճացող մեր կառույցը գտնվում է յուրահատուկ կացության մեջ եւ պետք է գտնեինք այն ղեկավարելու ձեւը: Հարցն այն է, որ սփյուռքի որեւէ վարչատարածքում ընդհանրապես Դաշնակցության թիվը 1000-2000 հոգի է: Հայաստանում այդ թիվը լրիվ փոխված է եւ անցնում է 4-5 հազարից: Ըստ այդմ Ընդհանուր ժողովը որոշեց, որ Հայաստանում գործող տարբեր կենտրոնական կոմիտեները պետք է օժտվեն գերագույն ժողովով եւ գերագույն մարմնով, որոնց անվանումը առաջայում կտրվի ՀՅԴ Բյուրոյի կողմից: Անվանումները կարեւոր չեն, կարեւորն այն է, որ մեր կազմակերպությունը Հայաստանում պետք է օժտվի գերագույն ժողովով ու մարմնով, որոնք պետք է լինեն Հայաստանի քաղաքական եւ ներկուսակցական գործունեությունը ղեկավարողները: Այսպես, ապակենտրոնացման հիման վրա Հայաստանի կազմակերպությունը կունենա լայնորեն եւ ազատորեն գործելու կարելիություն, իսկ ՀՅԴ Բյուրոն եւ Ընդհանուր ժողովը պետք է վերահսկվող մարմիններ լինեն ծրագրային մակարդակի վրա եւ նաեւ համադրողը աշխարհի տարբեր կազմակերպական շրջանների, որոնք նույնպես պետք է ապակենտրոն գործեն:

Կառույցից բացի ժողովը լրջորեն քննարկեց Հայաստանի եւ հայության առջեւ ծառացած հարցերը, հատկապես Հայաստանի ներքին քաղաքական, ընկերային իրավիճակը: Նշվեց, որ Դաշնակցությունն իր «Դեպի Արցախ», «Դեպի երկիր» գործունեության ընթացքում նվազագույնն է ծառայել հայությանը եւ այդ ուղղությամբ հիմնարար փոփոխություն արձանագրվեց, որով կազմակերպությունը շրջադարձ է պարելու դեպի ժողովուրդը՝ ժողովրդին ծառայելու, նրա կարիքների համար պայքարելու: Արտաքին ճակատում պետք է աշխատենք, որ Հայաստանը շրջանում հզոր պետություն լինի, լավ հարաբերություններ մշակի Հայաստանի համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող երկրների, ի մասնավորի Ռուսաստանի եւ Իրանի հետ: Այս առումով Հայաստանի իշխանությունների դրական քայլերը պետք է մեր զորակցությանն արժանանան: Ինչ մնում է Դաշնակցության դեմ եղած պայքարին, լինի դա Հայաստանում, թե դրսում, ապա այդ ուղղությամբ Դաշնակցությունը խիստ կեցվածք որդեգրեց: Նկատվեց, որ «Դրո» խմբակին առնչվող գործունեությունը մուր ուժերը փորձում են կապել Դաշնակցության հետ, որպեսզի վարկաբեկեն այն: Այդ ուղղությամբ Ընդհանուր ժողովը հայտարարություն ընդունեց, որով փաստում է, թե Դաշնակցությունը որեւէ առնչություն չունի «Դրո» խմբակի հետ եւ դատապարտում է ամեն տեսակի քրեական գործունեություն, եթե եղել են այդպիսիք: Եթե անհատ դաշնակցականներ մասնակից են դարձել նման գործունեության, ապա նրանք են, որ պատասխանատու են, եւ Դաշնակցությունը որպես կազմակերպություն ոչ մի կապ չունի նման գործերի հետ: Մեր քաղաքական հիմնական ուղեգծում էական փոփոխություններ չեղան, ավելի հստակեցումներ մտցվեցին նախորդ Ընդհանուր ժողովի որոշումներում: Կարեւոր է նշել, որ Հայաստանի իշխանությունների հետ մեր հարաբերությունների գծով Դաշնակցությունն իր Ընդհանուր ժողովի որոշումներով առավ այնպիսի լուրջ քայլեր, որ լուրջ երկխոսության ճանապարհ է բացվել: Եթե իշխանությունները շահագրգռված են, որ հայ ժողովրդի ճակատագրին առնչվող հիմնական ուժը, ինչպիսին է ՀՅ Դաշնակցությունը, ներքաշվի հայ քաղաքական կյանքի առողջացման մեջ, ապա նրանց է մնում կատարելու հաջորդ քայլը: Դաշնակցությունն իր կողմից պետք եղած քայլերն արել է, այժմ մնում է սպասել իշխանությունների ընդհանուր դրական պատասխանին: ՓԱՍՏ

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Հայաստանը կընդունի ցանկացած որոշում, որ կկայացվի Ադրբեջանի եւ Ղարաբաղի փոխհամաձայնությամբ

Սկիզբը էջ 1

Գործընթացը պետք է ընթանա 3 փուլով: «Առաջին փուլն արդեն իրագործվել է. դա հրադադարի հաստատումն էր: Երկրորդ փուլում հրադադարը պետք է վերածվի տեւական խաղաղության եւ ներառնի փոխվստահության ստեղծման միջոցառումներ եւ գործնական քայլեր՝ շրջափակման վերացում եւ գրավյալ որոշ տարածքներից զինված ուժերի դուրս բերում, խաղաղապահ ուժերի տեղակայում եւ բանակցությունների նախաձեռնում: Երրորդ փուլը, որը կարող է շատ ավելի երկար տեւել, քան առաջին երկու փուլերը, վերաբերում է իրավական հարցերի շուրջ բանակցություններին, որոնք հիմնականում կենտրոնանալու են Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի խնդրի վրա: Այդ մասին շատ ենթադրություններ ու կանխատեսումներ են արվում: Սակայն, իմ կարծիքով, կռահումներ անելը անիրատեսություն կլինի: Այժմ մենք երկրորդ փուլում ենք եւ այդ ուղղությամբ կատարված առաջին քայլը Բուդապեշտի վեհաժողովն է»:

ԱՄՆ-ում Ադրբեջանի դեսպան Փաշաեւն իր ելույթում նշել է, թե հայերի դիրքորոշմանը հակառակ, Լեռնային Ղարաբաղը Ադրբեջանի անբաժանելի մասն է, «ԼՂ-ն միջազգային հանրության կողմից ճանաչվում է որպես Ադրբեջանի անբաժանելի մաս»: Նա ընդգծել է նաեւ, որ նախկին ԽՍՀՄ եւ ներկա ԱՊՀ երկրները նույնպես ԼՂ-ն ճանաչել են որպես Ադրբեջանի անբաժանելի մաս, իսկ վերջերս ՄԱԿ-ի կողմից ընդունված մի շարք բանաձեւեր վերահաստատում են Լեռնային Ղարաբաղի իրավական այդ կարգավիճակը: Ըստ Փաշաեւի, հայերը հրահրել են ԼՂ պատերազմը Հայաստանի տարածքն ընդլայնելու ծավալապաշտական նպատակով, սա փաստորեն պատերազմ է Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ: Ադրբեջանի դեսպանը ղարաբաղյան հակամարտությունը համեմատել է Բոսնիայի հակամարտության հետ. միակ տարբերությունն այն է, որ Հայաստանը շատ ավելի մեծ դեր է կատարում Լեռնային Ղարաբաղի պատերազմում, քան սերբերը Բոսնիայի պատերազմում: Նրա կարծիքով, խաղաղությունը կարելի հաստատել միայն միջազգային համայնքի նույնպիսի եռանդուն ներգրավմամբ, ինչպես դա եղավ Բոսնիայի հարցում: Դեսպանը հայտարարել է, որ քանի Հայաստանը գրավել է Ադրբեջանի տարածքի 20 տոկոսը եւ այժմ ավելի նպաստավոր պայմաններում է գտնվում, Ադրբեջանը երբեք չի կապիտուլացվի: Գլենդեյլի համայնքային քոլեջի դասախոս դոկտոր Լեւոն Մարաշլյանը ի պատասխան Փաշաեւի այն ակնարկների, թե հայերն են սկսել պատերազմը, ասաց, թե հայերը դարձյալ բարձրացրել են խնդիրը, իսկ պատերազմը նախաձեռնել են ադրբեջանցիները՝ զանգվածային կոտորած կազմակերպելով Սումգայիթի հայության դեմ: Մարաշլյանը կենտրոնացավ, իր կարծիքով, անտեսված այն հարցի վրա, որ քաղաքական ու տնտեսական առումով Ղարաբաղը բեռ է դարձել Ադրբեջանի համար, վկայում է Արեւմուտքի հետ նավթային գործարքների կնքումը: Նա եզրակացրեց, որ ԼՂ-ին անկախության տալը բխում է ադրբեջանական ժողովրդի շահերից: ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Ամերիկայի դեսպանը կոչ արեց խուճապի չենթարկվել

Վարդագույն եւ մանուշակագույն դոլարները «հեզասահ» կփոխարինեն կանաչներին

Վերջին 70 տարիների ընթացքում ամերիկյան դոլարը որեւէ փոփոխության չէր ենթարկվել: Բայց աշխարհում դոլարի հետ կատարվող կեղծումները պահանջում էին, որպեսզի փոփոխվի ամերիկյան թղթադրամի արտաքին տեսքը: Հայաստանում ԱՄՆ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Պիտեր Թոմսոնը երեկ կայացած մամուլի ասուլիսում անհասկանալի համարեց այդ առթիվ Երեւանում սկսված խուճապը: Նրա ասելով, նոր 100 դոլարանոց թղթադրամները, որոնք շրջանառության մեջ կդրվեն 1996 թ-ի հունվարի 1-ից, կլինեն վարդագույն եւ մանուշակագույն, այդպիսով չեզոքացնելով «կանաչ պայուսակին»: Բացի այդ, այդ թղթադրամը կունենա պաշտպանողական եւ ֆիզիկական նոր բաղադրություն:

Նոր գույները կփոքրացնեն կեղծելու հնարավորությունը: Կանաչ գույնի 100 դոլարանոցները կշարունակեն շրջանառության մեջ մնալ այնքան ժամանակ, մինչեւ մաշվեն: Ըստ որում նրանք կունենան նույն արժեքը, ինչ նորերը: Դեսպանը նշեց, թե ԱՄՆ արտադրույթը կենսաառավելվածն է աշխարհում, եւ ինչպես ցույց են տալիս ամերիկյան բյուջեի ցուցանիշները (5000 կեսից բարձր), մոտ ապագայում դոլարի կայունությանը ոչինչ չի սպառնում:

ԱՄՆ դեսպանության տնտեսական գործակատարության ղեկավար Ջոն Քիլինսկին ավելացրեց, թե բոլոր այն բանկերն ու անհատ անձիք, որոնք 100 դոլարանոցի համար կառաջարկեն ավելի քիչ դրամ, կնշանակի, թե ողջակի խաբում են փողափոխիններին: Թե ԱՄՆ եւ թե եվրոպական բոլոր բանկերում կանաչ 100 դոլարանոցները ընդունում են եւ կշարունակեն նույնությամբ ընդունել:

Այն հարցին, թե ԱՄՆ դեսպանության միջոցով Հայաստան կբերվե՞ն նոր թղթադրամի առաջին պատաները, պրն. Քիլինսկին պատասխանեց, թե դեսպանությունը ԱՄՆ թղթադրամ կտանա միայն ամերիկյան քաղաքացիների համար: Նա հայտնեց, թե Հայաստանում նոր թղթադրամների հիմնական աղբյուրը կլինի ՀՀ կենտրոնական բանկը եւ այն անձինք, որոնք կժամանեն Հայաստան: Քանի որ Հայաստան-ԱՄՆ կապը շատ սերտ է, նա հույս հայտնեց, թե հունվար ամսին Երեւան կբերվեն մեծ քանակությամբ նոր թղթադրամներ ամերիկահայերի միջոցով:

Ջոն Քիլինսկին նաեւ հավաստիացրեց, թե ԱՄՆ Կոնգրեսի բյուջետային քննարկումները որեւէ կերպ չեն ազդի 100 դոլարանոցների ներմուծմանը: Ա.Հ.

Երեկ Երեւանի փոխանակման կետերում ԱՄՆ 1 դոլարի փոխարժեքը կրկին բարձրացել էր հասնելով 395-400 դրամի:

«ԴՐՈ» ԴԱՏ

Պետական մեղադրողը ներկայացրեց իր առաջին միջնորդությունը

«Դրոյի» դատավարության մասնակիցները գործի 18 հատորներից դեռեւս 6-ն են ուսումնասիրել: Վերջին հատորում ընդգրկված էին Հանրապետության նախագահի շտաբի վաստակավոր մոտ տեղի ունեցած միջադեպի հետ կապված դատաբժշկական փորձաքննության տեղեկանքներ: Դրանք վերաբերում էին հրազենից վիրավորված 2 անձանց Արկադի Թովմասյանին եւ Բագրատ Միրաքյանին: Հիշեցնենք, որ վերջինս իբրեւ տուժող այդպես էլ չներկայացավ դատարան, չնայած փաստաբան Ռ. Եսայանին իր պաշտպանյալ Ա. Մնջոյանի հետ նրա առերեսումը անչափ կարեւորում է ճշմարտությունը հայտնաբերելու հարցում:

Հրապարակված հաջորդ փաստաթուղթը նույն դեպքին վերաբերող տարբերային զենքերի առգրավման արձանագրության մասին էր: Նշված էին զենքերի համարները 3233 եւ 2601, որոնց կցված էր նաեւ փորձագետների եզրակացությունը: Վերջինս կատեգորիկությամբ իր հայտարարության մեջ փաստաբան Ռ. Եսայանին նշեց, որ համաձայն փորձաքննության եզրակացության, դեպքի վայրում հայտնաբերված երեք խումբ պարկուճներից եւ ոչ մեկը կրակված չէ միջադեպի աշխատակիցներին պատկանող զենքերից: (Ըստ մեղադրական եզրակացության, կրակված է 12 փամփուշտ, որից 8-ը ՊՄ մակնիշի 2267 ատրճանակից, իսկ մնացած 4 պարկուճները 2 այլ ատրճանակներից): «Դա հաստատում է Մնջոյանի ցուցմունքների ճշմարտությունն այն մասին, հայտնեց փաստաբանը, որ նրա վրա խմբովին կրակել են, հետո ինքն է կրակել»:

Զուր անցած ընթացող դատավարության ընթացքում պետական մեղադրողը երեկ ներկայացրեց իր առաջին միջնորդությունը 94 թվականի դեկտեմբերի 2-ին ամբաստանյալների բնակարաններում կատարված խուզարկությունների հիմքերի մասին: Դատախազը կոլեգիային միջնորդեց ԱԱՆ-ից պահանջել Ռուսաստանի Դաշնության հակահետախուզության ծառայության խուզարկության կատարման մասին հանձնարարությունը: Դրանից կպարզվի եղե՞լ է այն, թե ոչ, քանի որ քրեական գործին կցված է ոչ թե հանձնարարության բնօրինակը, այլ տեղեկանք խուզարկության կատարման հանձնարարականի մասին: Ս. Պ.

Վաուչերային կանխատեսումները չիրականացան

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ֆինանսների նախարարության մասնագետների այն կանխատեսումները, որ մինչեւ տարեվերջ սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների գները գրեթե կհավասարվեն իրենց իրական արժեքին, այդպես էլ իրականություն չդարձան: Կարճատեւ բռնկումից հետո սերտիֆիկատների շուկայական արժեքը դարձյալ սկսեց վայրէջք պարել: Գնային այս տատանումները պաշտոնապես բացատրվեցին սեփականաշնորհվող օբյեկտների նկատմամբ եղած հետաքրքրությամբ: Թերեւս այսօր կարելի է ենթադրել, որ ներկայումս սեփականաշնորհման չեն հանվում այնքան էլ «հետաքրքիր օբյեկտներ», այլապես սերտիֆիկատի գինը միջին տասանվեր 18-19 հազար դրամի սահմաններում, ինչպես ոգեւորված կանխագուշակում էին գործի առանձին գիտակներ:

Հազար մասնավոր վարսավիրանոց Երեւանում

Մեր օբյեկտների թիվն այս տարի աճել է ավելի քան 600 միավորով, Արձենրեսի թղթակցին ասաց Երեւանի քաղաքային ոչ պետական առեւտրի վարչության պետ Ֆրունզե Հայրյանը: Իսկ մայրաքաղաքում արդեն գործում է նման գրեթե 5000 օբյեկտ: Անում է նաեւ սպասարկման ոչ պետական ծառայությունների ցանցը: Այսօր Երեւանում կան 1000 մասնավոր վարսավիրանոցներ, տանտեսական բենզալցակայաններ: Այս միտումը օրինաչափ է եւ կապված է ինչպես սպասարկման ոլորտում շուկայի կազմավորման, այնպես էլ բնակչության սոցիալական զբաղվածության հարցերի հետ: Հաշվարկների համաձայն ոչ պետական առեւտրի ոլորտում այսօր աշխատում է ավելի քան 30 հազար երեւանցի: ԱՐՍԵՆՊՐԵՍ

Գործազուրկների թիվը աճում է

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ., ՓԱՍՏ: Մայրաքաղաքում զգալիորեն ավելանում է գործազուրկների թիվը: Համաձայն Երեւանի զբաղվածության կենտրոնի, ներկայումս դրանց թիվը մայրաքաղաքում հասնում է մոտ 33 հազարի, որոնցից շուրջ 25 հազարը կանայք են: Միայն նոյեմբերին զբաղվածության կենտրոնում գրանցվել է մոտ 2 հազար քաղաքացի: Դրա փոխարեն գործազուրկներին առաջարկվել է ընդամենը 511 թափուր տեղ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակություն և սարք
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151055
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊՈՂՈՍ ՂԱԼԱՓՃԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Յօդուածը «Ազգին» պատկանում է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԿԻՊՐՈՍ

Հայ եւ հույն ժողովուրդները պետք է համագործակցեն վերականգնելու իրենց իրավունքները

ՆԻԿՈՍԻԱ, 14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՋՈՐՋ ՏԵՐ-ԲԱՐԹՈՂ: «Մենք ոչ միայն ընդհանուր պատմություն, մշակույթ եւ կրոն ունենք, այլ նաեւ ընդհանուր թշնամի», ասաց Կիպրոսի Հույն ուղղափառ եկեղեցու առաջնորդ արքեպիսկոպոս Քրիստոստոմոսը, մինչ հինգշաբթի օրը նա ողջունում էր Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ին:

Երկու հոգեւոր պետերը 40 րոպեանոց հանդիպում ունեցան արքեպիսկոպոսի բյուզանդական ոճի պալատում: Արամ կաթողիկոսին ընկերակցում էին Կիպրոսի Հայ եկեղեցու կաթողիկոսական փոխանորդ Եղիշե ծայրագույն վարդապետ Մանջիկյանը, Կիպրոսի երկու քահանաներ տեր Վազգեն Մանդոսյանը եւ տեր Մաշտոց Խաչերյանը, Կիպրոսի խորհրդարանում հայ համայնքի ներկայացուցիչ Պետրոս Գալայճյանը ու բնակավանի եւ վարչականի տեսնապետերը:

Հանդիպումից հետո, որին ներկա էին նաեւ Տիրան ծայրագույն վարդապետ Փանոսյանը ու աբեղա Վիգեն Դեմիրճյանը, Քրիստոստոմոսը հայտարարեց, թե իրենք փոխանակել են «կարծիքներ Կիպրոսի հույների, հայկական համայնքի, ինչպես նաեւ ուրիշ երկրներում ապրող հայերի առաջ ծառացած խնդիրների մասին»: «Մենք նկատենք այն փաստի հանգամանքը, որ մեր երկու ժողովուրդները պետք է անհապաղ կերպով համագործակցեն վերականգնելու հույների եւ հայերի իրավունքները», ասաց նա:

Կիպրոսի անկախ հույն ուղղափառ եկեղեցու առաջնորդ արքեպիսկոպոս Քրիստոստոմոսի հետ հանդիպումից հետո Արամ կաթողիկոսը նախաճաշակցության այց կատարեց Կիպրոսում Լիբանանի դեսպան Ջեյման Ջեյդանին, Մարոնիթների համայնքի արքեպիսկոպոս Բուտրոս Ժեմայելին, անգլիկան եւ կաթոլիկ եկեղեցիների առաջնորդներին:

Ի պատասխան հույն արքեպիսկոպոսի խոսքերի, Արամ կաթողիկոսը հայտնեց, որ ունենալով պատմական, մշակութային եւ հավատամքի ընդհանրություններ, «մեր երկու եկեղեցիները շարունակելու են հօգուտ քրիստոնեական միասնության մղած իրենց առաքելությունը»: «Մեր խոսակցության ընթացքում մենք հաստատեցինք, որ մեր երկու ժողովուրդները ընդմիշտ մեկ ընդհանուր արդարության գործին նվիրված եղբայրներ կմնան», ասաց նա:

Հանդիպումից հետո պատվիրակության հյուրերը շրջագայեցին պալատում, որը կառուցված էր Մակարիոս արքեպիսկոպոսի կողմից: Վերջում նրանց ճանապարհեցին գլխավոր մուտքից, որը Մակարիոսի մահվանից ի վեր չէր օգտագործվել: Հետագայում առաջնորդարանի խոսնակն ասաց, որ «Դա եզակի պատիվ էր, որը ցարդ չէր տրվել ոչ մի ուրիշ եկեղեցական առաջնորդի»:

Արամ կաթողիկոսը Բեյրութից Կիպրոս ժամանեց չորեքշաբթի օրը: Լառնակայի օդանավակայանում նրան պաշտոնապես ընդունեց Կիպրոսի խորհրդարանում հայ համայնքի ներկայացուցիչ Պետրոս Գալայճյանը, ինչպես նաեւ երկու հազարանոց հայկական համայնքի հոգեւոր եւ մշակութային կենտրոնների ներկայացուցիչները: Սուրբ Ստեփանոս եկեղեցում ավանդական օրհնական աղոթքից եւ ճաշադամբարից հետո կաթողիկոսը այցելեց Նարեկ ազգային վարժարան: Այնտեղ հավաքվածների առաջ խոսք առնելով նա կոչ արեց հավատարիմ մնալ եկեղեցուն եւ «երկար տոկալու ու հայ ազգի վճռականությամբ ստեղծված» զավակներին ուղարկել հայկական դպրոցներ:

Կաթողիկոսն իր երախտագիտությունը հայտնեց Կիպրոսի կառավարությանը եւ հատկապես նախագահ Գլավկոս Քլերիդեսին այն հյուրասիրության եւ սիրո համար, որ նրանք միշտ ցուցաբերել են հայկական համայնքի նկատմամբ: Արժե հիշատակել, որ հայկական երեք դպրոցներ ամբողջովին ֆինանսավորվում են երկրի կրթության եւ մշակութային նախարարության կողմից: Կաթողիկոսն ընդգծեց այն փաստը, որ կղզու մի մասը, ներառյալ Նիկոսիայի եւ Ֆամագուստայի հայկական եկեղեցիներն ու Սուրբ Մակար մենաստանը Քիրենիա լեռների հյուսիսում, դեռեւս գրավված են մնում Թուրքիայի կողմից: «Սա խորը վերք է մեզ համար, եւ ես ցանկանում եմ ու աղոթում, որ միասնությունն ու խաղաղությունը վերականգնվի այս գեղեցիկ կղզու վրա, որպեսզի բոլոր գաղթականներն ու փախստականները վերադառնան իրենց պապենական տներն ու իրենց հավատի կենտրոնները», նշեց նա: Նա մեծապես գնահատեց վաղամեռիկ Արամ Գալայճյանի կատարած նվիրական աշխատանքը երկրի հայկական համայնքի ներսում համերաշխություն եւ խաղաղություն հաստատելու համար:

Ուրբաթ օրը Արամ կաթողիկոսը այցելելու է Գալայճյան ծերանոցը, որտեղ նա հիմնարկեք է դնելու Սուրբ Փրկիչ նոր մատուռի, որն առաջիկայում կառուցվելու է Գալայճյան հաստատության կողմից:

Շաբաթ օրը նա հանդիպելու է հայկական զանազան կազմակերպությունների, ինչպես նաեւ Նարեկ եւ Մելգոնյան վարժարանների հոգաբարձությունների հետ: Կիրակի օրը նա հայրապետական պատարագ կմատուցի ու կքարոզի եկեղեցում, որից հետո նրա պատվին պաշտոնական ճաշկերույթ կտրվի հայկական համայնքի կողմից:

Երկուշաբթի օրը Լիմասոլում անցկացնելուց հետո երեքշաբթի նա կհանդիպի նախագահ Գլավկոս Քլերիդեսի հետ, ապա կայցելի Մելգոնյան կրթական հաստատություն, որտեղ կճաշի աշակերտների հետ:

Կաթողիկոսը Լիբանան է վերադառնալու չորեքշաբթի առավոտյան:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Գերմանիան ձգտում է հավասարակշռված քաղաքականություն վարել Անդրկովկասում

Սկիզբը էջ 1

Կ. Քինկելի այցելությունը պետք է ընդգծի Գերմանիայի դերը ղարաբաղյան եւ աբխազական հակամարտությունների, ինչպես նաեւ Հարավային Օսիայում դիմակայության լուծման որոնումներում: ԳԴՀ-ն բանակցային գործընթացների մասնակիցներից մեկն է: Դրանք տեղի են ունենում հիմնականում ԵԱՀԿ Թբիլիսիի առաքելության միջնորդությամբ: Հիշեցնենք, որ ԵԱՀԿ Թբիլիսիի առաքելությունը ղեկավարում է գերմանացի դիվանագետ, ինչը նույնպես ընդգծում է այդ հակամարտությունների լուծմանը Բոննում տրվող նշանակությունը:

Մի շարք վերլուծողներ նշում են, որ գերմանական ֆիրմաներն ընդգրկված չեն անդրկովկասյան նավթային կոնսորցիումների կազմում եւ այդ պատճառով իսկ կարելի է հավաստել, որ Գերմանիայի արտաքին քաղաքականությունն ի տարբերություն արեւմտյան որոշ այլ երկրների (օրինակ, ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանիայի) տարածաշրջանում միակողմանի շահեր չի հետապնդում: Այդ կապակցությամբ անհրաժեշտ է ընդգծել, որ հավասարակշռված քաղաքականություն վարելու ձգտումը մեծացնում է Գերմանիայի դերը վերոհիշյալ հակամարտությունների կարգավորման գործում: Բացի այդ, չնայած գոյություն ունեցող խնդիրներին, Գերմանիան մյուս արեւմտյան երկրներից ավելի շատ է ձգտում պահպանել բարեկամական փոխհարաբերությունները Ռուսաստանի հետ, որի ազդեցությունն Անդրկովկասի ռազմաքաղաքական ոլորտում նախկինի պես գերակշռող է:

Խոսելով հայ-գերմանական երկկողմ հարաբերությունների մասին, անհրաժեշտ է նշել անվերապահ առաջընթացն այդ ուղղությամբ: Դրան հատկապես նպաստել է զարգացող երկրների հետ տնտեսական համագործակցության հարցերով դաշնային նախարար Կարլ-Դիտեր Շպրանգերի՝ այս տարի Հայաստան կատարած հաջող այցելությունը: Այսօր Գերմանիան երկրորդն է (ԱՄՆ-ից հետո) ըստ Հայաստանին վարկեր տրամադրող դոնոր երկրներից ստացվող ֆինանսական օգնության ծավալի, եւ, հետեւաբար, Հայաստանի եւ տարածաշրջանի իրավիճակի վրա ազդելու բավական հեղինակավոր լծակներ ունի: Մյուս կողմից, գերմանական ներդրողների դրամագլխի ներգրավումը, ինչի հույսեր են փայփայում Երեւանում, մոտ ապագայում հույժ խնդրական կլինի: Բացի այդ, հիշյալ երկրներում արդեն առկա են ձեւավորված շուկայական հարաբերություններ եւ համապատասխան իրավական դաշտ: Հայաստանը, բերեւս նաեւ ամբողջ Անդրկովկասը, իրենից ներկայացնում է դժվարամատչելի գոտի, իսկ դրամագլուխը, ինչպես հայտնի է, «երկյուղում է կրակոցներից»:

Անխուսափելիորեն պետք է նաեւ ընդգծել, որ Գերմանիայի զանգվածային լրատվության միջոցները բավականին ամբողջական տեղեկություններ են տալիս ընթերցողներին Հայաստանում տեղի ունեցող ամենանշանակալից իրադարձությունների մասին, այդ թվում՝ ՀՅԴ գործունեության կասեցման, խորհրդարանական ընտրությունների, Սահմանադրության հանրաքվեի, Հայկական ԱէԿ-ի երկրորդ բլոկի վերագործարկման եւ այլն:

Խոսելով ղարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորման հարցում Գերմանիայի դերի մասին՝ անհրաժեշտ է հիշել, որ ԳԴՀ-ն ԵԱՀԿ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով Մինսկի խմբի մշտական անդամ է դրա ձեւավորման առաջին իսկ օրից (1992 թ. առաջին կեսից):

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի բանակցությունների՝ Բոննում տեղի ունեցած վերջին փուլի ընթացքում ԳԴՀ ԱԳՆ ղեկավարությունը հույս ուներ, որ ՖՆ նարկումները կպսակվեն հաջողությամբ: Գերմանիան, ըստ է. Բարֆերի պնդման համաձայն, ջանում է ոչ միայն ընթացիկ դերերի բարեկիրթ վկան լինել, այլեւ իր լուման ներդնել հակամարտող կողմերի միջեւ համաձայնության նախագծի կազմման մեջ իր գաղափարները ներմուծել:

«Ոչ ոք մեզ չի պարտադրել լինելու Մինսկի խմբի ակտիվ անդամ, մենք ինքներս ենք գտնում, որ մեզ արժի միանալ եւ մեր ավանդը ներդնել այդ հակամարտության լուծման գործում», կարծիք հայտնեց պարոն է. Բարֆերը: Մեծ մասն այն ամենի, ինչ արվում է Մինսկի խմբի շրջանակներում, առայժմ հասարակայնության համար անտեսանելի է այն պարզ պատճառով, որ անհրաժեշտ է հակամարտության կարգավորման որոնումներն իրականացնել միջազգային մամուլի առջեւ: Հակամարտության կողմերն ավելի հաճախ պատրաստ են գնալ փոխզիջման, եթե դուք լրագրողներդ այդ մասին չգրեք: Խորհրդակցությունն արդեն «խտանում» է գրավոր փաստաթղթերում, համաձայնության (պայմանավորվածությունների) արձանագրության նախագծի կազմման մեջ, որի հետ բոլոր կողմերը կարող են համաձայնել եւ որը հավելի առներ այնպիսի ասպեկտներ, ինչպիսիք են անվտանգության երաշխիքներն ու Լեռնային Ղարաբաղի ապագա կարգավիճակը, Ադրբեջանական Հանրապետության տարածքային ամբողջականությունը, ինչպես նաեւ Լաչինի միջանցքի եւ Շուշի քաղաքի կարգավիճակի հիմնախնդիրները: Բոլոր այդ խնդիրների ուղղությամբ մենք խոսում ենք շատ եւ շատ կոնկրետ: Տեղի են ունենում հնարավոր փոխզիջման որոնումներ: Մենք պատրաստակամություն ենք հայտնել արագացնելու այդ գործընթացը: Հենց այդ պատճառով մենք հրավիրեցինք Մինսկի խմբի մասնակիցներին Բոնն՝ իր տեսակի մեջ «մինի Դեյտոն»:

Չնայած որոշակի լավատեսությանը, է. Բարֆերը, իբրեւ փորձառու դիվանագետ, հոյակապ հասկանում էր՝ ամեն ինչ չէ, որ կախված է միջնորդներից եւ հավանաբար այդ պատճառով միաժամանակ արտահայտեց նաեւ կասկածներ առաջիկա բանակցությունների բարձր արդյունավետության առնչությամբ: Ինչպես պարզվեց, իր կասկածները բավականին հիմնավորված էին եւ «մինի Դեյտոնը» առայժմ չկայացավ:

Նույյան տապանի տեղեկանքը. Արտաքին գործերի դաշնային նախարար, ԳԴՀ դաշնային կանցլերի տեղակալ Կլաուս Քինկելը ծնվել է 1936թ. դեկտեմբերի 17-ին Մեցինգեն քաղաքում: 1956-1960թթ. իրավագիտություն է ուսումնասիրել Թյուբինգենի, Բոննի եւ Քյոլնի համալսարաններում: 1960 թվականին հաջողությամբ հանձնել է առաջին պետական քննությունն իրավագիտությունից: 1964 թվականին նրան շնորհվել է իրավաբանական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան: 1965-1970թթ. Կ. Քինկելն աշխատել է բնակչության քաղաքացիական պաշտպանության դաշնային գերատեսչությունում, Բաքինգենում զբաղեցրել է նաեւ լանդրատի պաշտոն, աշխատել ներքին գործերի դաշնային նախարարությունում: 1970-1974թթ. աշխատել է ներքին գործերի դաշնային նախարարի խորհրդատու եւ ղեկավարել նախարարի անձնական գրասենյակը: 1974-1977թթ. աշխատել է արտաքին գործերի դաշնային նախարարության ղեկավարության բաժնի պետ, 1977-1979թթ. ԱԳՆ պլանավորման բաժնի պետ, 1979-1982թթ. Լրտեսության դաշնային ծառայության (BND) նախագահ, 1982-1991թթ. Արդարադատության դաշնային նախարարության պետքարտուղար (նախարարի տեղակալ): 1991թ. Կ. Քինկելը անդամագրվում է Ազատ [illegible] կուսակցությանը եւ դառնում արդարադատության դաշնային նախարար: Այնուհետեւ Կ. Քինկելը դարձավ ԱԺԿ առաջնորդ, սակայն այս տարվա [illegible] հեռացավ կուսակցության նախագահի պաշտոնից: 1992 թվականից մինչեւ օրս Կ. Քինկելը ղեկավարում է Արտաքին գործերի նախարարությունը, իսկ 1993 թվականից դաշնային կանցլերի տեղակալն է: Կ. Քինկելը ամուսնացած է, ունի չորս երեխա:

[illegible]

Հայաստան-Իրան հեռախոսակապ

Կապի նախարարության լրատվական կենտրոնից հաղորդում են, որ օրերս իրականացվել է Հայաստան-Իրան ուղիղ հեռախոսակապը Երեւան-Թեհրան ռադիոռելեային գծով: Սա նշանակում է, որ եթե նախկինում Հայաստան-Իրան հեռախոսակապը իրականացվում էր այլ պետությունների միջոցով, ապա այժմ այն կատարվում է ուղիղ գծով: Հեռախոսագծերի որոշ բանակ կտրամադրվի Հայաստանում գտնվող այն պետական կազմակերպություններին, ձեռնարկություններին, անհատ ձեռներեցներին, գրասենյակներին, որոնք ցանկություն կունենան ուղիղ հեռախոսակապ հաստատել Իրանի հետ: Ի դեպ, վերջիններիս տեղեկացնենք, որ այս կապից օգտվելու ցանկության դեպքում Արնանք պետք է հայտ [illegible] «Արմենթել» հայ-ամերիկյան համատեղ ձեռնարկությանը: Ստեղծված կապը հնարավորություն է տալիս Թեհրանի եւ Երեւանի միջոցով կազմակերպել տրանզիտային ուղղություններ այլ պետությունների հետ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Վանաձոր. Բնակարանամուտ Տարոն-2-ում

Դեկտեմբերի 13-ին Տարոն 2 թաղամասում բնակարանամուտ տոնեցին 30 ընտանիքներ: Բնակեցվեց ԲԸՅ թիվ 64 շենքը: Մինչեւ դեկտեմբերի 16-ը կբնակեցվեն նաեւ թիվ 60, 61, 62, 63 եւ 65 շենքերը, որոնց շինարարությունն իրականացվել է «Կանակա» ԱԸՊԾ-ն համաշխարհային բանկի ֆինանսավորմամբ: Նշված շենքերում բնակարան ստացան 105 ընտանիքներ:

Չորրորդ իշխանությունը կանանց տեսանկյունից

Կանանց երկխոսություն կազմակերպությունը նախապատրաստվում է «Չորրորդ իշխանությունը եւ դեմոկրատական պետությունը կանանց տեսանկյունից» սեմինարին: Այն կընթանա երկու փուլով, եւ լույսերից հետո կլոր սեղանի շուրջ կանցկացվի մտքերի փոխանակություն՝ անկախ մամուլը եւ նրա հարաբերությունները պետության հետ, մամուլի ազատությունը Հայաստանում, հասարակական կազմակերպությունների մամուլը որպես անկախ մամուլի նոր ձեւ եւ այլ թեմաների շուրջ: Զեկուցումներում առաջնությունը տրված է կին լրագրողներին. թեմային չորրորդ իշխանությունը եւ կին լրագրողները, մամուլը եւ կանանց հիմնահարցերը, կանայք պետական եւ ոչ պետական մամուլում: Ասենք, որ վերջին ընթացքի շուրջ կանանց երկխոսություն կազմակերպությունն իր առաջին անհաջող փորձը կատարեց ժուռնալիստի տանը կայացած հավաքում: Թեմայի կարեւորությունը նկատի ունենալով՝ սեմինարի կազմակերպիչները ցանկություն ունեն այն վերածել լուրջ քննարկման:

Երեւանը կդառնա՞ առեւտրական կենտրոն

Մայրաքաղաքում նոյեմբերին առկա էր 3082 օրինական ժամանակավոր օբյեկտ, որոնց զգալի մասը 2304-ը առեւտրի կրպակներ էին: Բացի այդ, գրանցված էին 451 սպասարկման, 281 բենզինի կրպակներ, ինչպես նաեւ 46 տոնավաճառ-շուկաներ: Ինչ վերաբերում է անօրինական ժամանակավոր օբյեկտներին, ապա սրանցից 624-ն էին, որից 507-ը առեւտրի, 56-ը սպասարկման, 54-ը բենզինի կրպակներ, [illegible] տոնավաճառ-շուկաներ: Ավելի [illegible] է, ինչ մայրաքաղաքի առեւտրի եւ սպասարկման բնագավառի զարգացման ընդլայնման համար ֆինանսավորման տեսակետից ոչ մի արդյունքից կապիտալ ներդրումներ չեն կատարվել: Ելնելով սրանից, ինչպես նաեւ բնակչության զբաղվածության ապահովման (նոր աշխատատեղերի ստեղծման առումով) անհրաժեշտությունից, [illegible] առեւտրի եւ սպասարկման ոլորտի ձեռնարկությունների ընթացիկ [illegible] 2971 հայտ, իսկ [illegible] կրպակների թիվը կազմել է 937: 1994 թվականին այդ թվերը համապատասխանաբար եղել են 3200 եւ 2145:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Հավատք

-Այսօր Հայ Ավետարանական եկեղեցին համարվում է երեք հայ կանոնական եկեղեցիներից մեկը: Ե՞րբ եւ ինչպե՞ս է այն ստեղծվել;

- Հայ Ավետարանական եկեղեցին Հայաստանում հիմնվել է 1830-ական թվերին: Այն ժամանակի հայկական զարթոնքի ծնունդն էր: Հայաստանում ազատագրական, մշակութային շարժումների կողքին բուն խաղ? Հայ Առաքելական եկեղեցում ծնունդ առավ հոգեւոր շարժում հայ առաքելական հոգեւորականների կողմից: Վերջիններիս ցանկությունն էր ունենալ էլ ավելի բարեկարգ եկեղեցի... զատ հավատքով վերափոխելու:

- **Որո՞նք են Հայ Առաքելական ու Ավետարանական եկեղեցիների միջեւ եղած տարբերությունները:**

- Տարբերությունները վարդապետական չեն, այլ աստվածաբանական: Հայ Ավետարանական եկեղեցին ծես չունի, պաշտամունքները շատ ավելի պարզ են: Սակայն տարբերություններից ավելի նույնություններն են: Վերջապես երկու եկեղեցիներն էլ նույն նպատակն ունեն. հայ ժողովրդի հոգեւոր փրկության նպատակը: Գաղտնիք չէ, որ Հայաստանի ժողովուրդը քրիստոնյա է անվանապես, բերեւս հոգով՝ ոչ? ... դարձնել: Այս մասին խոսվեց նաեւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի հետ ունեցած զրույցի ընթացքում: Նախատեսում ենք մի շարք ծրագրեր՝ հատկապես քրիստոնեության դասավանդության մարզերում:

- **Ձեր այս այցի ընթացքում հանդիպումներ ունեցաք նաեւ կառավարությունում:**

- Հանդիպումներ ունեցա ՀՀ նախագահի, վարչապետի, Ազգային ժողովի նախագահի հետ: Խոսեցի հայրենիքում Հայ Ավետարանական եկեղեցու գործունեության մասին՝ վստահեցնելով, որ մեր նպատակը հայ ժողովրդին

ԵԿԵՂԵՑԻ

Մովսես Ծամտագյան.«Հոգեւոր «տգիտության» հաղթահարումը մեր երկու եկեղեցիների մեծագույն ապարեզն է»

Հայ Ավետարանական եկեղեցին Հայաստանում սկսել է գործել դեռեւս 19-րդ դարից: Այսօր այն մոտ 112 եկեղեցիներ ունի աշխարհի գրեթե 20 երկրներում: Եկեղեցու հետեւորդների թիվը հասնում է 120 հազարի: Հայ Ավետարանական եկեղեցին ի տարբերություն Հայ Առաքելական եկեղեցու չունի իր նվիրապետությունը, այսինքն որպես հոգեւոր առաջնորդ իր կաթողիկոսը կամ պատրիարքը: Փոխարենը գործում է Հայ Ավետարանական համաշխարհային խորհուրդը՝ կազմված Հյուսիսային Ամերիկայի, Միջին Արեւելքի (Սիրիա, Լիբանան, Եգիպտոս, Հունաստան եւ այլն), Եվրոպայի եւ Հայաստանի, Վրաստանի եւ մերձակա երկրների միությունների ներկայացուցիչներից: Վերջերս Հայաստանում էր Հայ Ավետարանական համաշխարհային խորհրդի նախագահ, Ամերիկայի Հայ Ավետարանական ընկերակցության գործադիր տնօրեն վերապատվելի Մովսես Ծամտագյանը, որը եւ պատասխանում է Նոյյան տապան գործակալության թղթակից Հեղինե Մկրտչյանի հարցերին:

վելի բարեկարգ եկեղեցի, կրթական լավագույն հաստատություններում աստվածաբանական կրթություն ստացած բարեպաշտ եկեղեցականներ: Սակայն բարեկարգության ջատագովները հեռացվեցին եկեղեցուց: 1846-ին նրանք հիմնեցին իրենց առաջին եկեղեցին: Հետագայում եկեղեցու գործունեության կենտրոնը դարձավ Շուշին, որտեղ գործում էին նաեւ դպրոցներ եւ տպարան:

Փաստորեն եկեղեցու ստեղծումը նաեւ հալածանքի ծնունդ էր: 1915 թ. ցեղասպանությունից հետո էր, որ երկու հայ եկեղեցիները միմյանց նկատմամբ ավելի հանդուրժող դարձան, որովհետեւ բոլորն էլ հասկացան, որ իրականում թե առաքելական եւ թե ավետարանական եկեղեցիները նույն ճակատագիրն ունեն, եւ որպես նույն ազգի ժողովուրդ նույն սրով են կոտորվում: Հիմա մեր միջեւ որեւէ խնդիր չկա: Առաքելական եկեղեցին կոչում ենք մայր եկեղեցի, նրա առաջնորդներն էլ հոր համբավ ունեն:

- **Խորհրդային տարիների ընթացքում Հայաստանում փակվել են նաեւ ավետարանական եկեղեցիները: Ինչպիսի՞ն է պատկերը այսօր Հայաստանում:**

Անշուշտ, համայնավարական կարգերի հաստատումից հետո հայաստանյան եկեղեցիները փակվեցին, բացառությամբ երկուսի. Գյումրիի եւ Երեւանի հայ ավետարանական մկրտական եկեղեցիների: (Ներկայումս ՀՀ կրոնի գործերի խորհրդում պաշտոնապես գրանցված են Հայ մկրտական ավետարանական եւ Հայ ավետարանական եկեղեցիները որպես 2 տարբեր կրոնական կազմակերպություններ-հեղ.) Այս եկեղեցիները գործեցին հալածական գրկանքների, ճնշումների, երբեմն նաեւ հալածանքների: Հայ ավետարանականների թիվը Հայաստանում ճշգրտված չէ, սակայն այսօր ունենք 33 փոքր եկեղեցիներ Երեւանում, Վանաձորում, Ստեփանավանում, Գյումրիում ու դրանց շրջակա գյուղերում:

Այս տարվա գարնանը կազմվեց Հայաստանի, Վրաստանի եւ մերձակա երկրների հայ ավետարանականների միությունը: Մինչ այդ, երկրաշարժից հետո Հայաստանում իր գրասենյակն էր բացել նաեւ Հայ Ավետարանական ընկերակցությունը, որ գործում է սփյուռքում (կենտրոնը Նյու Ջերսի) [illegible] 1918-ից [illegible] որպես Հայ Ավետարանական եկեղեցիների հոգեւոր ծառայությունը միավորող կազմակերպություն: Մարդասիրական օգնությունից զատ այն իր ուրույն մասնակցությունն է բերում հոգեւոր դաստիարակության գործում: Սա է կազմակերպության գլխավոր նպատակը, որովհետեւ մենք համոզված ենք, որ չի կարելի վերականգնել երկիրը առանց մեր ազգի զավակների հոգեւոր նորաշխարհը Քրիստոսի վարդապետությամբ, սբ. Գրիգոր Լուսավորչի հավատքով էլ, սակայն տարիների ընթացքում ազատ չի ունեցել ծանոթանալու Աստծո խոսքին, եւ թե ինչ կանխկալե այն, ինչ կենցաղ ու նկարագիր կբերանրե: Քրիստոնեական հավատքի «տգիտության» հաղթահարումը մեր երկու եկեղեցիների մեծագույն ապարեզն է:

- **Գոյություն ունի՞ որեւէ համագործակցություն երկու եկեղեցիների միջեւ:**

- Հայ Առաքելական եկեղեցու հետ ունենք մի շարք երկարաժամկետ ծրագրեր: Դրանցից էր աստվածաշնչային ընկերության ստեղծումը: Մյուսը, այսպես կոչված, «Ճինիճյան հիշատակի» ամերիկյան հիմնարկի գործունեությունն է Հայաստանում: Այն բարեգործական կազմակերպություն է՝ հիմնված 20-ական թվականների սկզբին Հայ ավետարանական հովվի որդի Վարդան Ճինիճյանի միջոցներով: Վերջինս տարիների իր վաստակը կյանքի վերջում կտակեց հիմնարկին այն պայմանով, որ այդ գումարները ներդրվեն գործի մեջ, իսկ եկամուտները գործածվեն ԱՄՆ-ից, այն թվերին նաեւ ԽՍՀՄ-ի դուրս հայ չքավոր մանուկներին օգնելու համար: 1991-ից համայնական կարգերի փլուզումից հետո աշխատանք տարվեց, որ Հայաստանն էլ ներգրավվի այդ երկրների մեջ: Հիմնարկն ունի 30-32 մլն դոլլար գումար, որի տարեկան եկամուտը բավական մեծ է: Դրա մի մասը օգտագործվում է Հայաստանի չքավորների համար: Հիմ[illegible] [illegible] վարչությունը կազմված է թե առաքելական եւ թե ավետարանական ու կաթոլիկ ներկայացուցիչներից: Բացի այդ, մասնավոր հիմնարկներ ունենք նաեւ Գուգարքի եւ Շիրակի եկեղեցիների հետ: Մեր օգնությամբ վերանորոգման աշխատանքներ կատարվեցին Գուգարքի մի քանի եկեղեցիներում: Նրանց տրամադրեցինք հոգեւոր գրականություն, եկեղեցական պիտույքներ: Շիրակում օգնեցինք Աստվածաբանական ուսումնարանի ստեղծման գործին: Այժմ ցանկանում ենք այս համագործակցությունը շատ ավելի նպատակային ավետարանական դարձնելը չէ: 150 տարիների ընթացքում կարծեմ դրա ապացույցը տվել է մեր եկեղեցին եւ իր առաքելությունը տեսել է փոքր, բայց ազդու լինելու մեջ: Առիթ ունեցանք խոսելու նաեւ ապրիլ ամսին տեղի ունեցած անախորժ դեպքերի մասին, որը մեծ ցավ պատճառեց ողջ սփյուռքահայությանը, մինչեւ իսկ Ավետարանական եկեղեցու ոչ հայ բարեկամներին: Խոսքը վերաբերում է որոշ զինյալ խմբերի կողմից մեր եկեղեցիների ու զրասենյակի վրա կատարած հարձակման դեպքերին: Ժամանակին չուզեցինք աղմուկ բարձրացնել, որովհետեւ մի քաղաքը նկատեցինք որպես ընտանեկան վեճ՝ եղբայրը եղբոր դեմ: Կառավարությունը մեզ վստահեցրեց, որ նման երեւույթները չեն կարող կրկնվել, հատկապես, որ Հայաստանում Սահմանադրությամբ ապահովված է խղճի ու պաշտամունքի ազատությունը: Սա, անշուշտ, քաջալերում է մեզ՝ ոչ այն պատճառով, որ մեր ներկայությունը հաստատվում է օրենքով: Մենք արդեն կային եւ կլինենք այստեղ, եւ ոչ մեկը չի կարող արգելել մեր գոյությունը Հայաստանում:

- **Ինչպե՞ս եք վերաբերվում Հայաստանում բազմաթիվ կրոնական կազմակերպությունների գոյությանը:**

- Աղանդների ներկայությունը Հայաստանում ինձ ցավ է պատճառում մի քանի պատճառով: Նախ, որ մեր առանց այն էլ թվով փոքր ժողովուրդը էլ ավելի բաժան-բաժան է արվում եւ տարբեր խմբերի վերածվում: Սա մեր ուժերը ջլատում է, եւ որպես ազգ տկարացնում: Երկրորդ, այս խմբերը իրենց վարդապետությամբ, իրենց դավանանքով, ուսմունքով եւ իրենց ջատագոված ապրելակերպով, կենցաղով, կարծում եմ, որ վնաս են հասցնում մեր ազգին, քանի որ գրեթե բոլոր խմբերը ապազգայնական են, հավատում են երկրաքաղաքացիությանը: Կարծում եմ, որ հայ ազգը, որ դիմագրավում է ներքին ու արտաքին ահռելի դժվարությունների, այս տեսակ պերճանքի կարիքը չունի: Եւ վերջապես, մենք ունենք մեր հավատքը, ունենք 3 կանոնական եկեղեցիներ (երանի թե այս երեքի փոխարեն մեկը լիներ, բայց արդեն 150 տարուց ավել գոյություն ունեն նաեւ մյուս երկուսը): Ուրեմն, երբ կա [illegible]ություն, ինչու [illegible]ել սուտ փրկիչների սխալ վարդապետությունների:

Կարծում եմ, որ ամեն խելոք մարդ ընդունում է աղանդների վտանգավորության փաստը: Հավատում եմ, որ Հայաստանի կառավարությունը եւ եկեղեցին բավական հնարավորություն ունեն օրենքի սահմաններում աշխատանք տանելու այս ապարեզում:

ԱՄՆ-ում էլ, իհարկե, նույն մտահոգությունն ունենք, բայց սփյուռքահայության մեջ այն այսչափ սուր բնույթ դեռ չի ստացել, եւ այսչափ լայնածավալ չէ նրանց գործունեությունը:

ՀԵՂԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ

Դովեղ. Սահմանամերձ գյուղում հոգսերն ավելի շատ են, քան ուրախությունները

Անասնագողերը եւ ադրբեջանցիները հանգիստ չեն տալիս գյուղացիներին

18-րդ դարի երկրորդ կեսին թիֆլիսահայերը հայոց Կողբափոր գավառի անտառոտ բնության չնաշխարհիկ անկյուններից մեկում կառուցում են սուրբ Սարգիս եկեղեցին, որը շատ արագ դառնում է հռչակավոր սրբավայր, ուր ամեն տարվա հոկտեմբերի երկրորդ կիրակի օրը ուխտի էին գալիս ոչ միայն Այսրկովկասի բոլոր հայաշատ վայրերից, այլեւ Ղզլարի, Մոզդոկի, Վլադիկավկազի, Ստավրոպոլի, Աստրախանի ու Նոր Նախիջեւանի հայ հավատացյալները: Եկեղեցու հրաշագործությունների հռչակն այնքան մեծ էր, որ բորիկոտնով նրա սեմին էին հասնում նաեւ բազմաթիվ մահմեդականներ: Այդպիսով նշանավոր է դառնում Դովեղ գյուղը, որի մոտ անտառի խորքում կառուցված է եկեղեցին:

Մեկ տասնամյակ առաջ սկսված եկեղեցու հիմնական նորոգումը ձախողվեց հայ-ադրբեջանական շարունակվող առճակատման պատճառով: Միայն մեր դարում Նոյեմբերյանի շրջանի այս գյուղը երեք անգամ ենթարկվել է թուրքերի հարձակումների. առաջին անգամ 1905, ապա 1918-1920 թվականներին եւ մեր օրերում: Դարասկզբին անպաշտպան դովեղցիները արհավիրքի պահին ապաստանել են հարազատ անտառներում եւ ուժեր կուտակելով երկու անգամ ավազակաբարո հարեւաններին քշել են մինչեւ Քռի ափը, բայց սրանք վերադարձել, բնակվել են Քամարլի, Դայմալու եւ Ասկիպարայի գյուղերում: Հիմա դրանք երեւում են Դովեղի մերձակա բարձունքի լանջից:

Ներկայումս սահմանապահ Դովեղում 183 ծուխ կա եւ 668 բնակիչ, հայտնում է գյուղխորհրդի երիտասարդ նախագահ Հայկ Ղազարյանը: Կռիվների ընթացքում տասնչորս են զոհեր, վիրավորներ, իսկ մեկն անհույս կորած է: Երիտասարդ դովեղցիների մեծ մասը հակառակորդի դեմ պայքարում էր Նոյեմբերյանի ջոկատի կազմում, իսկ շատերը մեկնած ծառայության անցան հայոց բանակում:

Հանրապետության հյուսիս-արեւելքում քիչ գյուղեր ունեն Դովեղի նման կյանքի համար անհրաժեշտ լավ պայմաններ. բերրի վարելահողեր, այգիներ, խոտհարքներ, որոնց զգալի մասը ոռոգվում է, խմելու բավարար քանակի ջուր, անտառ եւ [illegible]: Չի [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] է, [illegible] [illegible] են [illegible], որովհետեւ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] սահմանամերձ գյուղի օրական 12-15 ժամ [illegible] է տրվում: Գործում է դպրոցը, որի ջեռուցման հարցը լուծում են աշակերտների ծնողները:

Սակայն հիմա հեռավոր գյուղում հոգսերն ու մտահոգությունները գերազանցում են հաջողություններին եւ ուրախություններին:

«Մեզ համար դժվար է պետական սահմանի երկրին ապրելը, որտեղից գյուղի եկած հանգստացողների ապրուստները է վերապատմում Պավլիկ Սարգսյանը: Երեւի մայրաքաղաքից հեռու լինելն է, որ մեր ցավերին անհաղորդ են մնում: Ինչո՞ւ պետական վերաբերմունք չկա մեր նկատմամբ, ինչո՞ւ նման բնակավայրերին հատուկ կարգավիճակ չեն տալիս: Այս տարի բեռնատարը [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 հեկտար խոտհարքի, 40 հեկտար պտղի եւ խաղողի այգիներից, 100 հեկտար վարելահողերից եւ 200 հեկտար արոտավայրերից: Շատերի [illegible] [illegible] են հայտնվել, իսկ [illegible] [illegible] [illegible] են [illegible] [illegible] [illegible], թե չէ... էլ ի՞նչ: [illegible] [illegible] մնացած մեր [illegible] [illegible] գյուղի հոգսերին [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] են [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: Երբ ճիշտ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] չէ, [illegible] [illegible] են մեր [illegible], որ [illegible] են [illegible] ծով դժվարությունների մեջ նետված գյուղին»:

Շատերի [illegible] [illegible] չի մնա[illegible] [illegible] եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] պատճառով: [illegible] [illegible] [illegible] մինչեւ այս տարվա [illegible] [illegible] [illegible] տարել են ավելի քան 130 ոչխար, 65-70 տավար, 10 ձի: Հետքերը հասնում են սահման: [illegible] է, որ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մեջ են [illegible] [illegible]: Համախմբար այդ [illegible] [illegible] ցանկանում են [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] գյուղերը, [illegible] [illegible] [illegible] դարձնելու [illegible] [illegible]: Դովեղցիները [illegible] [illegible] ոչ ճիշտ [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] են մի քանի [illegible], եւ [illegible] [illegible] է նրանց [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] համար [illegible] [illegible] են [illegible] [illegible], որ ճիշտ են [illegible] [illegible] [illegible]: Հենց այդ պատճառով [illegible] է 30 հեկտար [illegible], [illegible] [illegible], երբ 200-220 հեկտար [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] են [illegible], [illegible] [illegible] չեն օգնում գյուղացուն: [illegible] [illegible], ինչո՞ւ նրանք գյուղերում չեն [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] է [illegible] սահմանամերձ բնակավայրերի [illegible], [illegible] [illegible] ավելի [illegible] [illegible] [illegible] ոչ թե [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] Դովեղից [illegible] էլ կան: Երբ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] էլ [illegible] չի [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

ՍԱՐԳԻՍ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

[illegible]

ԻՍՐԱՅԵԼ

Ոմն կինոսիրող նկարահանել է Յիցխակ Ռաբինի սպանությունը

[illegible]

[illegible]

ԱՐՄԱՆ [illegible]

Հունաստան. Հնությունների հափշտակիչները անպատիժ են

[illegible]

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Պերեսը հակված է Գոլանից զորքերի արագ եսխացմանը

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՏԱՍՍ: Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քրիստոֆերն այսօր սկսեց Սիրիա-Իսրայել իր մաքոքային նոր առաքելությունը, խաղաղության բանակցությունները վերակենդանացնելու նպատակով: Մյուս կողմից, Իսրայելի պետական հեռուստատեսության մեկնաբանի կարծիքով, վարչապետ Շիմոն Պերեսը կողմնակից է Գոլանի բարձունքներից զորքի հանգրվանային եսխացումից հրաժարվելուն, որպես Սիրիայի հետ արագ հաշտության հասնելու նախապայման, դեռ ավելին, պատրաստվում է «արագացված եսխացվելուն»: Իսրայելական «Մաարիվ» թերթը հաղորդում է, որ վարչապետը կողմնակից է նաեւ Հարավային Լիբանանից իսրայելական զորքը հեռացնելուն:

Չինաստանի ամենահայտնի այլախոհին 14 տարի բանտարկություն

ՊԵԿԻՆ, 14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՏԱՍՍ: Չինաստանի դատարաններից մեկում 14 տարվա բանտարկության դատապարտվեց ամենահայտնի այլախոհը՝ Ուեյ Ջինգշենգը: Նա մեղադրվեց կառավարությունը հեղաշրջելու դավադրության մեջ: Արեւմտյան տարբեր մայրաքաղաքներում այս լուրը դիմավորվեց ընդվզումով: Սպիտակ տունը հայտարարեց, որ Մ. Նահանգները այս պարագան բարձրացնելու է Պեկինի առաջ եւ խոստացավ ջանքերը համակարգել այլ երկրների հետ Չինաստանի վրա ճնշում գործադրելու համար:

Ձերբակալվեց ամերիկյան 11 օդանավ պայթեցնելու ծրագրի հեղինակը

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՏԱՍՍ: Մ. Նահանգների դաշնակցային ոստիկանությունը (FBR) հայտարարեց, թե ձերբակալել է Խաղաղ օվկիանոսում նույն օրը ամերիկյան 11 օդանավ պայթեցնելու ծրագրի հեղինակին: Կասկածելին, որ կոչվում է Ռամզի Խան Ամին Շահ, գործակիցներից է անցյալ տարի Նյու Յորքի Համաշխարհային առեւտրի կենտրոնի շենքը պայթեցնողների: Շահը Նյու Յորք է բերվել երեքշաբթի օրը: Նրա փաստաբանը պնդում է, որ իր պաշտպանյալը առեւանգվել է Մալայզիայից:

Ռումինական ինքնաթիռի վթարը ահաբեկչություն չէ

ԲՈՒԽԱՐԵՍՏ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ռումինիայի պաշտոնյաները բացառել են ահաբեկչության հնարավոր կիրառումը դեկտեմբերի 13-ին Իտալիայի հյուսիսում 49 ուղեւորով վթարված ռումինական ինքնաթիռի նկատմամբ: Ըստ նրանց, վթարի պատճառ կարող էին դառնալ մթնոլորտային վատ պայմանները կամ սառցերի խափանումը: Ինքնաթիռը վայր է ընկել թռիչքից կարճ ժամանակ անց: Զոհվել է 34 իտալացի, 6 ռումինացի, 1 հարավսլավացի եւ անձնակազմի 6 անդամ, որոնց ազգությունը պարզ չէ: Իտալական ծառայությունները վթարից առաջ կրակ են նշմարել սարքերում, նախքան վերջինիս վայր ընկնելը:

Արծաթ «ծովահենների առաջնորդի» համար

Արաբական ծովի հատակին կա պար բաղկած էր արծաթով լի մի նավ

Նավը թաղված էր երկուսուկես կմ խորությամբ ջրի տակ: Այժմ դրա ծի մի մասը հանվել է, մնացածը դեռ ռեւս մնում է ծովի հատակին:

Արաբական ափերի մոտ խորտակված ամերիկյան առեւտրական նավը հայտնաբերվել է, սակայն մինչեւ այժմ հայտնի չէ, թե ում համար էր նախատեսված նավամբարներում բարձված սառնարանների արծաթը՝ սառույցյան բաղադրի՞, թե՞ Իոսիֆ Ստալինի:

Երրորդ համաշխարհային պատերազմի պատմությունները չեն որոշում Արաբական թերակղզում, թեպետ գերմանական սուզանավերը հաճախ էին հայտնվում մերձակա ջրերում:

Վաշինգտոնը արդեն այժմ էր դրել սառույցյան հարուստ նավթային հանքավայրերի վրա: Մինչ այդ թագավորության հիմնադիր Աբդել Ազիզը գործընկերներ էր որոնում Եվրոպայում եւ սակայն 1939 թ. անհանգստացել էր հաստատել հիտլերյան ռայխի հետ՝ հույս ունենալով նրանից զենք ստանալ Պաղեստինին ազատելու համար: Սակայն ամերիկացիները կանխեցին այդ փորձերը: Նավթի առաջին հանքավայրի վաճառքը սառույցյան պետության համար բացում էր բարեկեցության նոր դարաշրջանը: Սակայն նա դեռեւս սեփական դրամ չուներ: Աբդել Ազիզ բագավորի պատվերով 1944 թ. Ֆիլադելֆիայում արծաթից դրամահատվեց 3 միլիոնի սառույցյան ռիալ: Այդ նույն ժամանակ Ստալինը ամերիկյան դաշնակիցներից սպասում էր ինչ որ «բանկարժեք բեռ»:

Օմանի սուլթանատում երկար տարիներ աշխատած բրիտանացի լրագրող Ջոն Բիզանտը իր «Ստալինի արծաթը» գրքում առաջ քաշեց ծովի հատակում գտնված գանձի պատկանելության վերաբերյալ միմյանց չբացառող երկու վարկած: Հեղինակը համոզված է, որ սառույցյան միապետը արժանի էր հատուկ ուշադրության, երբ ԱՄՆ-ը ուզում էր պահպանել եւ ուժեղացնել իր ազդեցությունը այս շրջանում: Անհրաժեշտ էր նավթային հարստությունների սեփականատեր Աբդել Ազիզին համոզել համաձայնվել Պաղեստինում հրեական պետության ստեղծման ամերիկյան ծրագրին: Բիզանտը գրում է, որ Ռուզվելտի վարչակազմը Սառույցյան Արաբիային խոստացել էր 57 մլն դոլ[illegible], փոխարենը՝ հրաժարվել Պաղեստինում սիոնիստների դեմ պայքարելուց, եւ փաստորեն արծաթե բեռը այդ խոստումն էր: Լրագրողը ունի նաեւ մեկ այլ ենթադրություն: Ամերիկյան ռազմածովային հետախուզության տվյալներով, «հատուկ բեռով» նավի նշանակետն էր Աբադան նավահանգիստը, որտեղից Լենդ լիզով նախատեսված բեռները ցամաքով փոխադրվում էին ԽՍՀՄ-ի տարածք: Հետեւաբար խորտակված նավի այժմ հայտնի պատկանելությունը պետք է հայտնվեր Խորհրդային Միությունում: Հետազոտողները համոզված են, որ պատերազմի վերջին երկու տարում Ռուզվելտը վարում էր «Սովետների հետ առանձնահատուկ հարաբերություններ»: ԱՄՆ-ի նախագահը ենթադրում էր, որ ֆինանսական խոշոր ներարկումները կօգնեն չափավորել Արեւելյան Եվրոպայում Ստալինի տարածքային պահանջները եւ միաժամանակ կամրապնդեն Մոսկվա-Վաշինգտոն «առանցքը»:

Դա ժամանակակից պատմության ամենախոշոր կասկածն էր եւ կմնար Աբդել Ազիզին կամ Ստալինին, եթե նավի ճանապարհին չհայտնվեր գերմանական սուզանավը...

Ամերիկյան «Ջոն Բարի» նավը կանգնած էր Նորֆոլկի նավահանգստում: Լրիվ գաղտնիության պայմաններում նավ բարձվեց 60 մլն եռակի ունցիա արծաթ, որը կազմում էր համաշխարհային շուկայում այդ մետաղի վաճառքի երրորդ մասը, եւ 3 մլն սառույցյան արծաթե ռիալ բագավոր Աբդել Ազիզի գանձարանի համար: 1944-ի հուլիսի 24-ին «Ջոն Բարին» ուղղվեց դեպի Արաբական ծով: Նա հաջողությամբ հաղթահարեց Ատլանտյան օվկիանոսը եւ Միջերկրական ծովը, անցավ Սուեզի ջրանցքը:

Շուտով «Ջոն Բարին» հայտնաբերեց գերմանական U 859 սուզանավը, որը գնում էր ճապոնացիների գրաված Փենանգ նավահանգիստը: Նրա արձակած տորպեդներից ամերիկյան առեւտրանավը երկու կես եղավ եւ սուզվեց:

Սուզված նավի նկատմամբ հետաքրքրությունը արթնացավ 80-ական թթ., երբ հայտնվեցին ժամանակակից ստորջրյա տեխնիկական միջոցները: Անցյալ տարվա վերջին [illegible] մի մասը՝ մոտ 1.4 [illegible] արծաթե ռիալ, հաջողվեց հանել ծովի հատակից:

Այժմ յուրաքանչյուր մետաղադրամը գնահատվում է 10-12 դոլլար: Ստորջրյա գանձը գնահատվում է հարյուրավոր միլիոն դոլլար:

Հ. Լ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Առանց բացման խոսքի, առանց հանդիսավարի, ծրագիր սկսվեց Լորիս Ճգնավորյանի ղեկավարությամբ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի մեկնաբանած «Գայանե» բալետի «Սուրերով պարով»:

Նույն նվագախմբի ընկերակցությամբ, ՀՀ-ի մշակույթի (երաժշտության գծով) փոխնախարար կոմպոզիտոր Ստեփան Լուսիկյանը դաշնամուրով կատարեց իր իսկ հորինած «Chemins d'Armenie» կտորը:

Հետո վերջին փոփոխություններով դասավորված ծրագրում նախատեսված էր Յուրի Պողոսյանի ղեկավարությամբ դաշնակահարուհի Սվետլանա Նավասարդյանի, դյաղի կողմից հայկական ծագում ունեցող երաժիշտ Միշել Լեգրանի ելույթով, որին ունկնդրելը, վայելելը, ինչ խոսք, բացառություն չէր ներկայացնում սովորական փարիզաբնակ երաժշտասերների համար: Կազմակերպիչ Ալեն Ֆինղլինգը ավելի քան 20 րոպեանոց, այսինքն 5 երգ երգելու ժամանակ ու կարելիություն էր ընծայել նրան, որպեսզի իր հետ ընկերացող երեք երաժիշտների հետ մի կողմից նվագի, մյուս կողմից էլ «իր հայկական ծագումը խոստովանելով» երգի 1500 հայի առաջ:

«Համերգային երեկոյի» տրամաբանական գագաթնակետի ժամը հասել էր:

միմիայն անփութությամբ, ծամոն ծամելով, բացարձակապես չշտապելով (արտում կարտոֆիլ հավաքելու տրամադրությամբ) 1500 հանդիսատեսի առջև դաշնամուրն աջ էին հանում, աթոռները ձախ... Ժամանակն անցնում էր...

Մաեստրո Հովհաննես Չեքիջյանի ղեկավարությամբ աշխարհահռչակ երգչախումբն ունկնդիրներին 2 գործ («Անուշ» օպերայից և «Ձիգ տու խաչի») ներկայացնելուց հետո զարմացրեց ելույթը: Մաեստրոն իր փայլուն ու հստակ ֆրանսերենով նախ շնորհակալություն հայտնեց ներկաներին և հետո էլ ներողություն խնդրելով ավելացրեց, թե «այլևս համերգը մի-

Հայ երաժշտության մեծամեծները մասնակցեցին իբր թե «զալայի»

Կազմակերպված՝ ոմն Ալեն Ֆինղլինգի կողմից

Դեկտեմբերի 9-ին, կիրակի օրը, ժամը 21-ին, նշանավոր համերգասրահ Շանզելիզեում, 15 րոպե ուշացումով սկսեց «Հայաստանի երաժշտարվեստին» նվիրված բացառիկ գեղարվեստական երեկոն: Սա 1995-ի հունիսից մինչև 1996-ի մայիս ամիսը շարունակվելիք մի հսկայական «Հայկական երաժշտության համերգաշարի» միայն մի օղակն էր: Գուցե մեծ օղակը... քանի որ «զալայի» բնույթ ուներ այս ձեռնարկը: Ծագումով հրեա ֆրանսիացի համերգակազմակերպիչն իր իսկ հիմնած «Chemins Culturels» ասոցիացիայի հովանու տակ կազմակերպած այս համերգաշարին «Chemins d'Armenie» (Հայաստանի ճանապարհներ) անունն է տվել:

թավջութակահարուհի Մեդեա Աբրահամյանի և ջութակահար Ժան Տեր Մերկերյանի միասնաբար ելույթը «Triple Conserto Opus 56»-ի «առաջին շարժում» կոչվող ստեղծագործությունը:

Սակայն... հանդիսատեսը նախատեսվածին հակառակ բեմում 15 րոպե «վայելեց» միայն Ժան Տեր Մերկերյանի հանդուգնաստից կերպով Բախից մի «մեկնաբանություն»: Բեմում Սագանենա Միփիտոնյան տակից նվագեց Յուրի Պողոսյանի ղեկավարած ֆիլհարմոնիկի միայն լարային խմբի ընկերակցությամբ:

Ռուբեն Ահարոնյանի նվագած Չայկովսկու «Concerto pour violon»-ի «առաջին շարժում» կտորից հետո, դարձյալ ֆիլհարմոնիկը նվագեց Ճգնավորյանի ղեկավարությամբ:

Այսպիսով ավարտվեց առաջին բաժինը, ու բացի Սվետլանա Նավասարդյանի բացակայությունից, ըստ երևույթին, կարևոր բացթողում չէր եղել:

Անակնկալները երկրորդ բաժնում էին:

«Հայկական երաժշտության մեծամեծների» ելույթներին հասկացված այս երեկոյին, փարիզաբնակներ (Փարիզում երեք շաբաթից ի վեր տևող սարսափելի գործադուլների պատճառով) մեծ դժվարություններով ու զոհողություններով էին եկել ու հասել Շանզելիզե, որպեսզի այս բացառիկ առիթից օգտվեն ու վայելեն Հայաստանում ու Ֆրանսիայից դուրս բնակվող այլ երկրներում աստղաբեղ ունեցող համահռչակ հայ արվեստագետներին...

Արվեստագետները, խմբերը ըստ էին երեկոյան ծրագրում, ժամանակն անհամեմատ սուղ...

Սկսվեց երկրորդ բաժինը՝ մոր և Ֆիլհարմոնիկ նվագախումբ, կամերային նվագախումբ, ակադեմիական երգչախումբ, դաշնամուր, ջութակ, թավջութակ, տավիղ և այլ դասական գործիքներով Բախ, Խաչատրյան, Բեթհովեն, Դեբյուսի, Չայկովսկի, Կոմիտաս հնչող երեկոյում հանկարծ ֆրանսահայ կիսասիրողական «Նավասարդ» պարախումբը իր ֆռղական, հայկական, բուրդական, վրացական խառն զգեստներով, երաժշտությամբ ու պարաձևերով, «տոհմիկ» բացականչություններով ճիշտ 30 րոպե զբաղեցնում է բեմը:

Այնուհետև «բազմաստեղծ ճաշակին» համակերպվել ջանացող հանդիսատեսի առջև բեմ ելավ Երևանի կամերային նվագախումբը: Էմին Խաչատրյանի ղեկավարությամբ ներկայացրին Կոմիտասի «Կարմիր բաշլիկը» և «Վաղարշապատի պարը»:

Ժողովուրդը բուռն ծափահարում էր, կամերայինի անդամները ողջունում էին, բայց... դեմքներին նշմարվում էր մի տեսակ տառապանք, մի տեսակ կամկածանք... Մի կողմից կուլիսների կողմն էին նայում զարմացած, մյուս կողմից էլ փորձում էին ժպտալ հանդիսատեսին:

Ըստ ծրագրի, կամերայինի երաժիշտներին պետք է միանային Դավիթ և Հրաչյա Հարությունյանները, որպեսզի նվագախմբի ընկերակցությամբ Բախ նվագեին:

Սակայն ոչ մեկը, ոչ էլ մյուսը բեմ չեկան, փոխարենը վարագույրը բացվեց և երևացին Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի 52 անդամները շարված:

Կամերայինի անդամներն «անկոչ» հյուրերի նման գլուխները կախ, ստիպված բեմից հեռացան:

Իսկ բեմի վրա բանվորներն ա-

տի չկարողանանք շարունակել, քանի որ իրավունք չունենք»:

Վարագույրը հանդիսատեսի զարմացած, շփոթած, զայրացած աչքերի առաջ միանգամից փակվեց:

Օրենքների, կանոնների, սկզբունքների, պայմանավորվածությունների և մանավանդ խոսքի արժեքը լավ իմացող արևմտյան այս մայրաքաղաքում, Շանզելիզեի անունով նշանավոր համերգասրահում, ժամը 24-ից անցած մեկ րոպե անցնելու դիմաց պարտավոր էր 20 հազար ֆրանսիական ֆրանկ (այսինքն 4 հազար ամերիկյան դոլար) տուգանք վճարել:

Պետք է ասել նաև, որ այս համերգից երկու շաբաթ առաջ Ալեն Ֆինղլինգի կողմից պատրաստվող գովազդային բրոշյուրներում կային Կիմ Քաշքաշյանի, Տաթևիկ Հովհաննիսյանի, Դաքաղյան Եռյակի, Վարդան Մամիկոնյանի, Կոնստանտին Օրբելյանի, Արմեն Դոնելյանի նման անուններ, որոնք ընդհանրապես ոչ թե բեմում, այլ նույնիսկ կուլիսներում բացակա էին:

Ըստ ֆրանսիական «սպառողների պաշտպանության» օրենքի, ամեն մի հանդիսատես, նախապես հայտարարված մեկ արվեստագետի բացակայության պատճառով անգամ իրավունք ունի տոմսի գումարն ամբողջովին հետ ստանալու:

Սա իսկական մեծ գործ էր, եզակի երևույթ: Սարսափելի դժվար էր 1968-ից հետո առաջին անգամ Փարիզում տեղի ունեցող այսօրինակ ահավոր գործադուլների պայմաններում հայերից բաղկացած 1500 հանդիսատես հավաքել: Դյուրին չէր... Բայց ... դժգոհ արձագանքները մինչ օրս շարունակվում են:

ՌԱԶՄԻԿ ՏԵՐ-ԱՅՎԱԶՅԱՆ
Փարիզ

ԱԶԴԱԳԻՐ

Արամ Խաչատրյան մեծ համերգասրահ

Այսօր Հոգևոր ժամին կարող եք ունկնդրել «Նեռի յարագործությունները»: Սկիզբը՝ ժամը 11-ին: Վաղը ֆիլհարմոնիկի կատարմամբ կհնչեն Ռ. Վագների «Նախերգանք» «Մայստերզինգեր» օպերայից, Մոցարտի Կոնցերտ դաշնամուրի և նվագախմբի համար թիվ 20 (մենակատար՝ Արմեն Բաբախանյան) և Մենդելսոնի Սիմֆոնիա թիվ 4 («Իտալական»): Համերգի դիրիժորն է Կարեն Դուրգարյանը: Սկիզբը՝ ժամը 14-ին:

ԵՐԵՎԱՆ

EX-VOTO-ի դրոշակը նորից երևաց

Բացվեց «Երևանյան լանդշաֆտ-95» ցուցահանդեսը

Երեկ EX-VOTO-ի սպիտակ դրոշակը նորից գրականության և արվեստի թանգարան էր հրավիրում արվեստասերներին: «Դուռը ընդհանրապես չոլիտի խոնարհվի, բայց ցավոք անընդհատ հանդիպելու հնարավորություններ քիչ են», ասաց արվեստաբան Նազարեթ Կարոյանը, որը մինչև դեկտեմբերի 25-ը տևող իր նախագիծն անվանել էր «Երևանյան լանդշաֆտ-95»: Լանդշաֆտը ավանդույթ ստեղծելու գաղափար ունի: Անցյալ տարի նոյեմբերին բացված ցուցահանդեսը («Երևանյան լանդշաֆտ-94») շատ ավելի ընդհանուր նախագիծ էր ներկայացնում (ոչ տեղանքի արտաքին ուրվագծերն ամրագրող խնդիր), իսկ նորը ցուցահանդեսը հետապնդում է արդեն իսկ չափագրված տարածքի տեղագրման նպատակ: Նազարեթ Կարոյանի մեկնաբանմամբ յուրահատուկ ավանդույթ հիմնվում է կրկնության սկզբունքի վրա: «Երևանյան լանդշաֆտ-95»-ը արտահայտվում է «Միջամտության մրցութային ռուկ» ենթախորագրով: «Միջամտությունը ծննդյան խորհուրդ ունի և ձևավորում է նախագծի հեղինակը: Հայաստանյան մշակութային միջավայրում անվան, հեղինակության վրա կառուցված ուժը, քան անկոր հիերարխությունը (ցուցահանդեսում մեծ անուններ, հեղինակություններ Անուն Ալպանաններն են փակված-Ա. Հ.): Գաղափարներ չկան, սկզբունքներ չկան: Կան անուններ, որոնք հավաս են ճանաչվում: Նույն ուսուցությունն իշխում է կառավարման: Բնականին քան կա, մի կողմից ծաղկում ենք անվան կարգաններից հրաժարվել, մյուս կողմից հանուն անվանի գործել»:

Ա. Հ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Պատանեկան փառատոն Գավառում

Մշակույթի նախարար Հակոբ Մովսեսը, փոխնախարարներ Անելկա Գրիգորյանը, Ստեփան Լուսիկյանը երեկ մեկնեցին Գավառ՝ այնտեղ կազմակերպված մանկապատանեկան փառատոնին մասնակցելու: Փառատոնը կազմակերպվել է առաջին տիկին Լյուդմիլա Տեր-Պետրոսյանի աջակցությամբ, հայտնեցին մշակույթի նախարարությունից:

Ժողարվեստի թանգարանը ներկայացնում է հայ արծաթագործներին

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հայ արծաթագործության լավագույն ավանդույթները ներկայացնող շուրջ 300 գործեր էին ներկայացված դեկտեմբերի 15-ին Երևանի ժողարվեստի թանգարանում բացված ցուցահանդեսում: Թանգարանի տնօրեն Մարտին Միքայելյանը շնորհավորեց մասնակիցներին գեղեցիկ ցուցահանդեսի առիթով և ցանկացավ նրանց հետագա ստեղծագործական հաջողություններ: Հայ արծաթագործության նկատմամբ հետաքրքրությունը ժողարվեստի թանգարան էր բերել ԱՄՆ-ի դեսպանատան ներկայացուցիչներին, հանրապետության մտավորականներին և բազմաթիվ արվեստագետների: Բացի նրբագեղ զարդերից, ցուցահանդեսին ներկայացված աշխատանքների շարքում տեղ էին գտել նաև կիրառական արվեստի գործեր, արծաթյա սափորներ և գավաթներ: Հայ արծաթագործների արդի սերունդը ներկայացնում էին Կարեն Քեշիշյանը, Արսեն Խառասյանը, Սամվել Սահակյանը, Վաչիկ Հայրապետյանը, Խաչիկ Հայրապետյանը, Մամիկոն Մխիթարյանը, Բենիամին Գրիգորյանը, Աշոտ Կոսյանը: Ցուցահանդեսը կգործի մինչև դեկտեմբերի վերջը:

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

«Միսս հոսպիտալ-95»-ը «5-շաբթի» ծրագրում

Դեկտեմբերի 14-ին Երևանի Ռուսաստանի Դաշնության զորքերի հոսպիտալում տեղի ունեցավ մրցույթ «Լավագույն բուժքույր» և «Միսս հոսպիտալ-95» անվամբ: Բնականաբար դուրս եկան միջոցառման գեղեցկուհիները՝ հոսպիտալի տարբեր բաժանմունքների բուժքույրերը, որոնց աշխատանքի գնահատականը տվեցին նաև հեռուստալրագրող և մենակատար Ռոբերտ Մավիաղալյանը և Արմենթրեն գործակալության տնօրեն Տիգրան Հակոբյանը: Առաջին փուլում մրցույթի մասնակիցները ցույց տվեցին իրենց բժշկական գիտելիքները, իսկ 2-րդ փուլում նրանք եկան որպես խոհարարներ, ֆոտոմոդելներ և տարբեր ժանրերի դերասաններ: Միջոցառման վերջում «Միսս հոսպիտալ-95» հայտարարվեց վիրաբուժական բաժանմունքի բուժքույր Եղիկյան Անանան: Մրցույթի պատվավոր հյուրերի շարքում էր նաև Հայաստանում ռուսական զորախմբի հրամանատար գեներալ Ալեքսեյ Տրեսյակովը:

Ցանկացողները կարող են տեսնել այս ամենը դեկտեմբերի 21-ին Ռոբերտ Մավիաղալյանի «Հինգշաբթի» հաղորդման ժամանակ և Ռուսաստանի հասարակական հեռուստատեսության 1-ին ծրագրով «Հեռուստանովոս» հաղորդաշարի ընթացքում:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՏԵՐ-ՕՀԱՆՅԱՆ
Հրաչյա Աճառյան համալսարան

Նորընտիր վարչությունը կապահովի՞ հիվանդ ճարտարապետությունը

Երեկ ճարտարապետների միության 13-րդ համագումարը շարունակեց նախորդ օրը սկսված աշխատանքը: Կանոնադրության մեջ փոփոխություններ մտցնելու առաջարկները շատերին ելույթ ունենալու առիթ տվեց: Էական փոփոխություն կարելի է համարել այն, որ այսուհետև համագումարների միջև ընկած ժամանակահատվածը 3-ի փոխարեն 4 տարի պիտի լինի: Նախագահ պիտի ընտրի վարչության 21-25 անդամից բաղկացած կազմը, որը պիտի ընտրվի փակ գաղտնի քվեարկությամբ: Համագումարի առաջին օրը արված առաջարկությունը (նախագահի [illegible] ընտրություն) փաստորեն [illegible] մեծամասնությամբ [illegible] կողմից, հակառակ դեպքում, որ առաջարկի հեղինակ Սարգարիսա Հայրապետյանը դրանով շեշտեց մեր դեմոկրատական հասարակարգում լինելը: «Ընտրությունները այդ ճանապարհով անցկացնել պատրաստ չենք այսօր: Դրա համար մարդիկ պիտի պատրաստվեն, ծրագրեր ներկայացնեն: Այս դեպքում ճիշտ է, որ մեր կողմից ընտրված վարչության անդամներին վստահենք նախագահ ընտրել», ընդդիմախոսը մեր հետ զրույցում ասաց ճարտարապետ Մուշեղ Հովհաննիսյանը: Սահակ Բեքչյանը հուշեց, որ «այս ընտրությունները պետք չէ համեմատել նախագահական ընտրությունների հետ: Վարչության անդամներին ճանաչում ենք, նրանք էլ կընտրեն»: ՀՃՄ վարչության նախագահ Ալբերտ Զուռաբյանն ընտրությունների այս ձևին կողմ չէ. «Վարչության անդամների թեկնածությունը առաջադրվում է գրավոր: Բնականաբար անկաշկանդ ու մեծ կլինի այն ցուցակը, որ ներկայացվելու է: Աշխատանքը կշատանա, պիտի ցուցակներ տպել, բաժանել պատգամավորներին և փակ քվեարկության միջոցով ընտրել 21 հոգի» (ինչը ստիպեց համագումարը շարունակել նաև այսօր՝ ժամը 11-ից):

«Ինչի մասին խոսվեց այս համագումարում, որ կարևոր եք» մեր հարցին, Ջիմ Թորոսյանը փոքր ինչ ընդհանուր պատասխանեց. «Յուրաքանչյուր համագումարից հետո ակնկալում եմ նպատակային դարձնել այն, որ ամեն ճարտարապետ ձգտի գեղեցիկ միջավայր ստեղծել»: Մուշեղ Հովհաննիսյանն ապօրինի շինարարության հետ կապված իշխանությունների ակնարկները կիսաձայն հնչեցրեց, հույս հայտնելով, որ նորընտիր վարչությունը կանդրադառնա այս խնդրին: «Մեր ճարտարապետությունը հիվանդ է հասարակության [illegible] մասին [illegible]», ասաց նա:

Քաղխորհրդի վերահսկողության վարչության պետ Արամ Մկրտչյանը ծիծաղելի համարեց, որ համագումարում շատերը դժգոհում էին միության վարչության 3-ամյա աշխատանքից: «Այն, որ միության շենքը մեր ձեռքից չեն վերցրել, սա արդեն իսկ աշխատանք է», ասաց նա: Ալբերտ Զուռաբյանի դժգոհությունն այն էր, որ համագումարում ստեղծագործական խնդիրների մասին քիչ խոսեցին: «Բայց դա էլ հասկանալի պատճառով, ասաց նա, կենցաղային ծանրաբեռնվածությունը մեծ է: Մարդկանց հուզում է աշխատանքի բացակայությունը: Երբ աշխատանք չկա, հետևաբար ստեղծագործություն էլ չի լինի»: «Քանի՞ գործազուրկ կա» հարցին, վարչության նախագահը ստույգ թիվ ասել դժվարացավ, բայց շեշտեց, որ «75 տոկոսը մասնավոր գործ չունի»: Այսօր համագումարը կընտրի վարչության կազմ և նախագահ:

Ա. Հ.

digitised by A.R.A.R.@

ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՍՊՈՐՏ

Լավագույն ավանդույթները վերականգնելու ճանապարհին

Տարին մոտենում է ավարտին: Մարզական ընկերությունները պատրաստվում են ամփոփել մրցաշրջանի արդյունքները: Հանրապետության մարզական խոշոր կազմակերպություններից է «Սեւան» ընկերությունը: Զրուցում ենք ընկերության նախագահ Ռոբերտ Տիգրանյանի հետ:

– «Սեւան» ընկերությունը երկու տասնամյակ առաջ մեծ հաջողություններ ուներ մարզաշխարհում: Սակայն մարզական ընկերությունների միավորման հետեւանքով անկում ապրեց գյուղական սպորտը: Ուրախ ե՞ք, Ձեզ հաջողվել վերականգնել անցյալի լավագույն ավանդույթները:

– Այո, մենք նախկինում ունեցել ենք փառաբանված մարզիկներ: Օլիմպիական խաղերին մասնակցել են բերեւ աչեր Յուրինա Մելնիկը, ծանրորդ Յուրի Սարգսյանը, որոնք եւ դարձել են չեմպիոններ: Այդ [illegible] խաղերին մասնակցել են նաեւ փառանցի ըմբիշ Նազար Ալբարյանը, Ալեքսանդր Ներոզովը (ձիասպորտ), որոնք միավորներ են բերել նախկին ԽՍՀՄ հավաքականներին: Օլիմպիական խաղերի արդյունքով «Սեւան» ընկերությունը նախկին ԽՍՀՄ 15 հանրապետությունների գյուղական ընկերությունների մեջ գրավել է 7-րդ, իսկ մարզական վարպետության գծով 3-րդ տեղը: Աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոններ ու մրցանակակիրներ են եղել 51 մարզիկներ: Սովետական թվականներին ընկերությունը պատրաստել է 4 սպորտի վաստակավոր վարպետ, 29 միջազգային կարգի, 369 սպորտի վարպետ:

– 1991 թվականին վերականգնվեց «Սեւան» մարզական ընկերությունը: Ինչպիսի՞ն է հիմա վիճակը:

– Ընկերությունն այժմ զբաղված է հանրապետության 38 շրջաններում, ինչպես նաեւ պարենի ու գյուղատնտեսության նախարարության, հայկոոպի համակարգերում ընդգրկված բոլոր արդյունաբերական ձեռնարկությունների, գյուղացիական կոլեկտիվ տնտեսությունների ու մենատնտեսների, կոոպերատիվների աշխատավորների ֆիզիկական դաստիարակության հարցերով: Այդ նպատակի համար ունենք 14 ստադիոն, 279 ֆուտբոլի դաշտ, 214 վոլեյբոլի, 112 բասկետբոլի խաղահրապարակներ, 20 մարզադահլիճ, գյուղական 128 մշակութային տներին կից մարզադահլիճներ ու խաղասենյակներ: Ընկերությունը շրջաններում ունի 18 մասնագիտացված մարզադպրոցներ, որոնք իրենց խմբերն ունեն գյուղերում: Դրանցում աշխատում են 326 մարզիչներ եւ կազմակերպիչներ, որոնցից 111-ը ունեն բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Նրանցից երկուսը նախկին ԽՍՀՄ, 29-ը հանրապետության վաստակավոր մարզչի կոչում ունեն: Նրանց ներդրած ջանքերի շնորհիվ է, որ վերջին տարիներին ընկերությունն ունեցավ որոշակի հաջողություններ: Այս տարի Աշխաբադում աշխարհի չեմպիոնի դարձավ ազատ ոճի ըմբիշ Արայիկ Գեւորգյանը (Արտաշատ, Քաղցրաշեն): Իսկ արարատցի Արմեն Մկրտչյանն արժանացավ բրոնզե մեդալի: Անցյալ տարի այս երկուսն էլ մասնակցել էին աշխարհի երիտասարդական առաջնությանը եւ նվաճել չեմպիոնի կոչումը: 1994-ին աշխարհի երիտասարդների չեմպիոն դարձավ արմավիրցի ծանրորդ Արա Վարդանյանը: Հունա-հռոմեական ըմբշամարտի աշխարհի պատանեկան առաջնությունում ոսկե մեդալի արժանացավ Տիգրան Մկրտչյանը (Ապարան): Ծանրորդ Էդվարդ Դարբինյանը Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությունում դարձավ բրոնզե մեդալակիր: Ունեցել ենք սամբո ըմբշամարտի Եվրոպայի չեմպիոն Այլա Ավագյանը եւ 3-րդ մրցանակակիր Վահան Խոջոյանը: Անցյալ տարի Այլան աշխարհի առաջնությունում արժանացավ արծաթե մեդալի, իսկ Վահանը դարձավ չեմպիոն: Հնարավոր չէ թվել մեր բոլոր մրցանակակիրներին: Միայն ասեմ, որ Արայիկ Գեւորգյանը, Արմեն Մկրտչյանը եւ ծանրորդ Արա Վարդանյանը արդեն նվաճել են օլիմպիական խաղերին մասնակցելու իրավունքը: Այդ պատվին կարժանանան նաեւ այլ մարզիկներ, երբ առաջիկա միջազգային մրցաշարերում հաջողության հասնեն:

Արարատի բասկետբոլիստներն այս տարի նվաճեցին հանրապետության չեմպիոնի կոչումը: Վոլեյբոլի կանանց «Օազիս» թիմը (Էջմիածին) երկու տարի անընդմեջ նվաճում է չեմպիոնի կոչումը եւ գավաթը: Ֆուտբոլի գյուղական թիմերից 3-ը մասնակցում են հանրապետության առաջնության բարձրագույն, 5-ը առաջին եւ 12-ը երկրորդ խմբերում:

– Մարզական մասսայականությունն ապահովելու համար մեծ միջոցներ են պետք:

– Դա մեր ամենացավոտ հարցերից է: Կոլեկտիվ ու պետական տնտեսությունների վերացումով կրճատվեց գյուղական հոսանքների 500 հազարի, որը վնաս հասցրեց գյուղում մասսայական սպորտի զարգացման գործին: Ընկերության ֆինանսական միջոցները սուղ են: Թեեւ ֆինանսավորվում ենք պետության եւ հանրապետության սպորտկոմիտեի կողմից, այնուամենայնիվ, եղած գումարները բավարար չեն բարձրակարգ մարզիկների հավաքներ, ընկերության առաջնություններ անցկացնելու, մեր մարզիկների մասնակցությունն աշխարհի եւ Եվրոպայի առաջնություններին, միջազգային մրցաշարերին ապահովելու համար: Պետք է ասեմ, որ մարզական ընկերությունները հասարակական կազմակերպություններ չեն, այլ պետական, համաժողովրդական աշխատանք կատարողներ: Այդ խնդրում մեծ օգնություն են ցույց տալիս պարենի ու գյուղատնտեսության նախարարությունը, շրջանային ու գյուղական խորհուրդները:

Հուսով ենք, որ գյուղական սպորտին եւ ընդհանրապես մեծ սպորտին ցույց տրվող օգնությունը առանձին կազմակերպությունների ու անհատ բարերարների կողմից միշտ էլ բարձր կգնահատվի, մարզիկները փառահեղ կլինեն նրանց, միջազգային մրցասպարեզներից տուն վերադառնալով բարձր պարգեւներով:

ՊԵՐՃԱՆՈՒՇ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԿԱՐԱՏԵ

Հայ պատանիները՝ աշխարհի գավաթակիր

Հայաստանի պատանի երկու կարատեիստներ՝ 9 ամյա Արամայիս Գրիգորյանը եւ 10 ամյա Արմեն Մարմարյանը գերազանց հանդես եկան Հունգարիայի Միսկոլց քաղաքում իրենց քաշային կարգերում՝ դառնալով աշխարհի գավաթակիրներ:

«4 մենամարտերում Արամայիսը հաղթեց ժամանակից շուտ, իսկ 2-ում՝ միավորներով: Արմենն իր հերթին 5 «մաքուր» հաղթանակ տարավ եւ նույնպես 2-ում առավելության հասավ միավորներով: Լավ հանդես եկան նաեւ Գագիկ Պողոսյանը (4-րդ տեղ), Գոռ Ազիզյանը, Դավիթ Փափազյանը, Էդգար Հարությունյանը, որոնք իրենց խմբերում գրավեցին 6-րդ տեղը», Սնարի թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ պատմեց պատանի հայ կարատեիստների մարզիչ Վարդան Գեւորգյանը, «Աշխարհի գավաթի խաղարկությունը վերածվեց իսկական տոնի: Կարատեիստները ցուցադրեցին մարտ վարելու լավ տեխնիկա: 9-18 տարեկան 67 երկրների 4 հազարից ավելի պատանիներ վիճարկեցին աշխարհի գավաթը: Մեզ մոտ առում են հեռանկարային պատանի կարատեիստներ եւ մենք հույս ունենք, որ նրանք հաջող հանդես կգան գալիք մրցաշրջանում, հատկապես Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում կայանալիք աշխարհի առաջնությունում», ավելացրեց նա: Գեւորգյանը նշեց նաեւ՝ հովանավորների մասին», առանց որոնց հնարավոր չէր լինի մասնակցել աշխարհի գավաթի խաղարկությանը: Դրանք են «Ինֆոկոմ» ակցիոներային ընկերությունը, «Այաս» տրիկոտաժային ֆաբրիկան, «Սոս» ֆիրման, «Արարատ» ու միամիավորումը:

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Ոսկե գնդակի» թեկնածուները

Եւս 10 օր եւ կամփոփվեն «Ֆրանս ֆուտբոլի» «Ոսկե գնդակի» մրցույթի արդյունքները: Այսօր ձեր ուշադրությանն ենք ներկայացնում հերթական թեկնածուներին: 1995 թ. Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստ ճանաչվելու գլխավոր հավակնորդներից են նաեւ Ժորժ Վեան, Ֆերնանդո Հիեռոն, Ժորժ Ֆինիդին:

«Միլանի» եւ Լիբերիայի հավաքականի հարձակվող Ժորժ Վեան արդեն 2 անգամ ճանաչվել է Աֆրիկայի լավագույն ֆուտբոլիստ: Նա լրջորեն հավակնում է նաեւ Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստի տիտղոսին, քանի որ առաջին անգամ «Ֆրանս ֆուտբոլը» թույլատրել է իր մրցույթի մասնակիցներին ընել նաեւ ոչ եվրոպացի ֆուտբոլիստների: Ժորժ Վեան, Չեմպիոնների լիգայի նախորդ խաղարկության գլխավոր ռմբարկուն է (7 գնդակ):

Ժորժ Վեա (Լիբերիա, «Միլան»), հարձակվող

Ծնվել է 1966-ի հոկտեմբերի 1-ին: 1995-ի Ֆրանսիայի գավաթակիր է («Պարի Սեն Ժերմեն»), 1995-ի Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի կիսաեզրափակչի մասնակից: Հաջողությամբ շարունակում է ելույթները ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի ներկայիս խաղարկությունում: Լիբերիայի հավաքականի անդամ է, որը Աֆրիկայի 1996-ի առաջնության եզրափակչի ուղեգիր է ձեռք բերել: «Պարի Սեն Ժերմենից» «Միլան» տեղափոխվելու նրա տրանսֆերի արժեքն է 9 մլն դոլլար:

Ուշագրավ է, որ «Ֆրանս ֆուտբոլի» կողմից ներկայացված «Ոսկե գնդակի» 50 թեկնածուներից 8-ը հանդես են գալիս Իսպանիայում, սակայն դրանցից միայն մեկն է իսպանացի: Խոսքը վերաբերում է Ֆերնանդո Հիեռոյին, որին հայաստանցի ֆուտբոլասերները շատ լավ են ճանաչում: Հիեռոն վերջերս անցկացրեց 1995 թ. մրցաշրջանը, գերազանց խաղալով նաեւ Երեւանում կայացած Հայաստան-Իսպանիա հանդիպման ժամանակ: Ավելորդ չէ նշել, որ Հիեռոն ճանաչվել է «Եվրոպա-96»-ի ընտրական փուլի խմբային մրցաշարի խաղերին մասնակցած իսպանացի ֆուտբոլիստներից լավագույնը:

Ֆերնանդո Հիեռո (Իսպանիա, «Ռեալ», Մադրիդ), պաշտպան

Ծնվել է 1968-ի մարտի 23-ին: 1995 թ. Իսպանիայի չեմպիոն է: Հաջողությամբ շարունակում է ելույթները Չեմպիոնների լիգայի 1995-96 թթ. մրցաշարում: Իսպանիայի հավաքականի անդամ է:

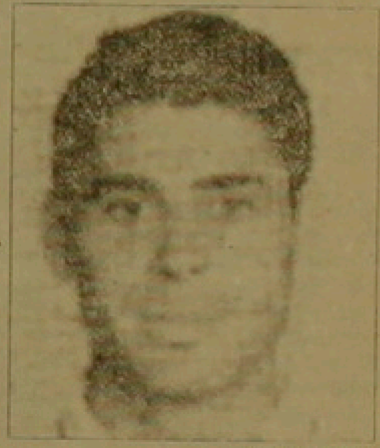

Ֆեռնանդո Հիեռո

Ժորժ Ֆինիդին ֆուտբոլասերներին հավանաբար հիշեն Նիգերիայի հավաքականից, որն անցյալ տարի ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությունում շատ լավ տպավորություն թողեց: Ֆինիդին միաժամանակ գերազանց է հանդես գալիս Հոլանդիայի «Այախս» թիմում, որն, ինչպես գիտեք, նվաճեց եվրոպական ակումբային չեմպիոնի տիտղոսը:

Ժորժ Ֆինիդի (Նիգերիա, «Այախս»), հարձակվող

Ծնվել է 1971-ի ապրիլի 15-ին: 1995 թ. Հոլանդիայի չեմպիոն է: «Այախսի» կազմում դարձել է 1994-95 թթ. Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի հաղթող: Հաջողությամբ շարունակում է ելույթները Չեմպիոնների լիգայի ընթացիկ մրցաշարում: Նիգերիայի հավաքականի անդամ է, որը իրավունք է ձեռք բերել մասնակցել 1996-ի Աֆրիկայի առաջնության եզրափակչին:

«ԻՐԻՆԱ» ֆիրման հրավիրում է

■ Հանգստյան, էքսկուրսիոն, Եվրոպական շրջագայությունների. Շենգենյան ընկերակցության (Եվրամիության) երկրներ, Իտալիա, Ավստրիա, ԱՄԷ (Դուբայ), Հունաստան:

■ Երկարացրեք ձեր ամառը Կիպրոսի առողջարաններ եւ հյուրանոցներ. Կիպրոս, Թունիս, [illegible]:

■ 7-օրյա այց Արեւմ մուտքով գնելու:

Սպասում ենք ձեզ.
Երեւան, Բաղրամյան պ. 3,
4-րդ հարկ, ժամը 10-17-ը:
Հեռ. 56-36-66

Հայկական «լավագույն» ռացիոնը՝ նիհարելու միջոց

1991 թ. ձյուդոյի աշխարհի առաջնության բրոնզե մեդալակիր, 1992 թ. Եվրոպայի առաջնության 2-րդ մրցանակակիր ֆրանսիացի Ժորժ Մաթոնենն զրկվեց 1992 թ. Բարսելոնի օլիմպիադային մասնակցելուց: Ֆրանսիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչը նրան զերծ պահեց [illegible]: Ժորժ Մաթոնենն կշռում էր [illegible]կգ: Մարզիչի նման արարքը զայրացրեց ձյուդոյի հսկային, որը Նիս քաղաքում իր սեփական խանութում վաճառում է միայն հսկաների հագուստներ: Նա որոշում է պայքարել եւ վերանվաճել կինը: Քաշը պակասեցնելու համար 1994 թ.-ին Ժորժ Մաթոնենն անցնում է դիետայի մեծ հսկողությամբ սահմանելով իր սննդին: «Միայն ուտել միայն բրինձ, մակարոնեղեն, հավի միս, եւ մեկ տարում կորցրեցի 50 կգ քաշ», ասում է նա: Այսօր 16 ամիս անց, Ժորժ Մաթոնենի քաշը 170-կգ (հունիս 1994 թ.) հասել է 95-ի (նոյեմբեր, 1995 թ.): Այս քաշային կարգում Մաթոնենն մասնակցեց Ֆրանսիայի առաջնությանը, հավակնելով Ատլանտայի օլիմպիական ուղեգրի մասին: Բայց առաջին իսկ մարտում Մաթոնենն պարտվեց խայտառակ եւ նրա երազանքները հօդս ցնդեցին: Բայց Մաթոնենն խոստացավ վերադառնալ եւ հաջորդ տարի դարձյալ մասնակցել առաջնությանը, միգուցե այս անգամ վարժու՞ն կլինի քաշային կարգում: Ինչեւէ, փաստն այն է, որ Ժորժ Մաթոնենն հայաստանցիների լավագույն ռացիոն օգտագործելով կարողացավ կտրուկ նիհարել:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ
Նիցցա, Ֆրանսիա

ԽՆԴԻՐ

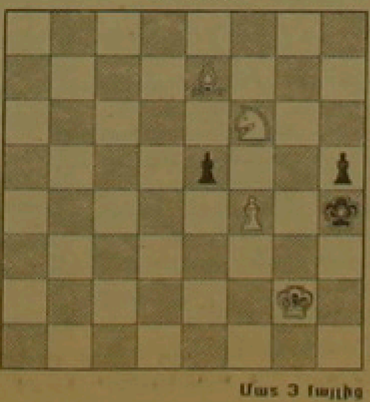

Մատ 3 քայլից

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բունդեսվերը Բոսնիական հակամարտության կարգավորման մասնակից

Բունդեսվերի Գերմանիայի զինված ուժերի մասնակցությունը բալկանյան ճգնաժամի հաղթահարմանը շարունակում է մնալ միջազգային և ներքաղաքական քննարկումների գլխավոր թեմաներից մեկը, թեև արդեն դրական լուծում է ստացել: Արտգործնախարար Կլաուս Քինկելի, դաշնակցային կանցլեր Հելմուտ Քոլի և պաշտպանության նախարար Ֆոլկեր Ռյուեի միջև ձեռք բերված համաձայնությունը կարելի է ասել որպես հարավսլավական կարգավորմանը մասնակցելու նոր տարբերակ. սկզբում նրանք ձեռնպահ էին մնում տարածաշրջան զանգվածային զորքեր ուղարկելուց, դրան հաջորդեց «միայն օդում և սանիտարական ջոկատներ» տարբերակը, իսկ այսօր արդեն գործում է «առանց մարտական ջոկատների» կարգախոսը:

Այս կարևոր քայլով Քինկելն ու Քոլը ցանկանում են ընդլայնել իրենց դիրքերը, առաջինը՝ [illegible] խմբում, երկրորդը՝ Եվրամիության ղեկավարների շրջանում, դրանով իսկ մեծացնելով իրենց ազդեցությունը համաեվրոպական արտաքին և անվտանգության քաղաքականության ձևավորման մեջ:

Երկրի բանակի վերակազմավորելու վճռականությամբ տոգորված պաշտպանության նախարար Ռյուեն, որ աշխատում է սահմանափակել Բունդեսվերի միջազգային մասնակցության հնարավորությունները, այնուամենայնիվ արեց ամեն ինչ Քոլի և Քինկելի հորդորներին: Դրանով նա ընդառաջ գնաց դաշնակցային կառավարության արտաքին քաղաքական շահերին և ՆԱՏՕ-ի խնդրանքին: Արտգործնախարար Քինկելը, պարզաբանելով կառավարության նման կարևոր որոշումը, հստակեցնում է, նրա պայմանները խաղաղության դաշնի իրագործմանը կոչված զորամիավորումների տեղակայումը պետք է ընդունելի լինի հակամարտող բոլոր երեք կողմերի համար: Մոտ 4000 գերմանացի զինվորներ Բոսնիայի խաղաղության համաձայնագրի ստորագրումից հետո ՆԱՏՕ-ի խաղաղապահ ուժերի, գլխավորապես տրանսպորտային ու տրամադրման, սանիտարական, կապային ջոկատների կազմում կմասնակցեն հակամարտող կողմերի բաժանմանը, վի-

րավորների տեղափոխմանը, ավերված բնակավայրերի վերականգնման աշխատանքներին: Թեև Բունդեսվերի զինվորները կուղարկվեն Խորվաթիա, այնուհանդերձ չի բացառվում նրանց գործողության մեջ մտնելը Բոսնիայում:

Բունդեսվերի միջազգային ճգնաժամերի կարգավորմանը մասնակցելու համար կանաչ ճանապարհը բացել էր երկրի Սահմանադրական դատարանը 1994 թ. հուլիսին, փոխելով սահմանադրության համապատասխան կետը: Դա ինքնին շրջադարձ էր հետպատերազմյան Գերմանիայի ողջ քաղաքականության մեջ, որը տասնամյակներ շարունակ հետևում էր բռնությունից հրաժարվելու, պատերազմը որպես քաղաքական լուծման միջոց բացառելու սկզբունքին: Ուշագրավ է այն փաստը, որ կառավարության որոշումը կայացել է նախքան ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի կողմից գերմանացի զինվորներին նոր մանդատ հատկացնելը, ինչը ամրագրված է Սահմանադրական դատարանի որոշման մեջ: Հիշարժան քաղաքական իրադարձություն կարելի է համարել նաև Գերմանիայի խորհրդարանի ս.թ. դեկտեմբերի 6-ի նիստը:

Անկախ այն հանգամանքից, արդյոք գերմանացի զինվորները Բալկաններում իրավիճակի սրման դեպքում վստա՞հ են ներկայացնում, թե կնպաստեն նրա կայունացմանը, այդ մասնակցությունն, անկասկած, կունենա իր հետևանքները: Վերադառնալով Բոսնիայից ինչպես նկարագրում են հռետեսները, ճգնաժամերին արձագանքող գերմանական ռազմական ուժերը պատրաստ կլինեն ներգրավվել ՆԱՏՕ-ի ցանկացած գործողության մեջ: Իսկ դրա ջատագովները կոչ են անում համարձակորեն պատասխանատվություն ստանձնել վերջ տալու համար մարդկային տառապանքին ու հարձակողական պատերազմներին: Ինչպես նշում է Բունդեսթագի ՔԺՄ/ՔՍՄ-ԱԺԿ կոալիցիայի նախագահ Վ. Շոյբլեն, գերմանացիները երես կթեքեն իրականությունից, եթե շարունակեն պահպանել Գերմանիայի քաղաքականության «գլխավոր առաքինությունը», այն է՝ խիստ զսպվածության արտաքին քաղաքականության մեջ: ■

ԲԱՔՈՒ

Ադրբեջանում «հայրենիքին դավաճանելու» քրեական հոդվածը սպասում է իր նոր զոհերին

Ադրբեջանում սկսվել է Հեյդար Ալիեւի դեմ կազմակերպված տարբեր խռովությունների մասնակիցների դատավարությունների եռուն գործընթացը: Հենց նոր է ավարտվել 1994 ի հոկտեմբերի զինված խռովության մասնակիցների դատավարությունը, որի կազմակերպիչն այժմ Ռուսաստանում ապաստանած Սուրաթ Հուսեյնովն է համարվում: Շուտով դատարանի առջեւ կկանգնեն նույն իրադարձություններին մասնակցած Սուրաթ Հուսեյնովի ընկերներ՝ «Ազատություն» գլխավոր տնօրեն Ս. Գուրբանովն ու Ինստիտուտի Ադրբեջանի բաժանմունքի նախկին պետ Ի. Սաֆիխանովը, որոնց Ռուսաստանի Դաշնության իրավապահ մարմինները օրերս Ադրբեջանի իշխանություններին էին հանձնել: Սույն Ադրբեջանի Գերագույն դատարանում կսկսվի 1995 թ. մարտին տեղի ունեցած պետական հեղաշրջման փորձին վերաբերվող ննջական նյութերի քննարկումը: Նա խառնվում է այդ գործով հարյուրից ավելի մարդու դատել, հիմնականում նախկին հատուկ նշանակության ոստիկանական ջոկատի անդամներին: Ինչպես եւ հոկտեմբերյան խռովության դեպքում, մարտյան հեղաշրջման գլխավոր կազմակերպիչներն էլ են բացակայում: Ռովշան Ջավադովը սպանված է, իսկ նրա եղբայր Մահիրը փնտրվում է: Վերադառնանք ադրբեջանական հոկտեմբերյան հեղաշրջմանը:

Ադրբեջանի Գերագույն դատարանի զինվորական կոլեգիան, քննելով այսպես կոչված «Գյանջայի միջադեպը», «Հայրենիքը դավաճանելու» վերջերս Ադրբեջանում մոդայիկ դարձած քրեական հոդվածի հիման վրա, Գյանջա քաղաքի զինվորական ոստիկանության նախկին պետ Էլդար Ալիեւին մահապատժի, նրա հանցակիցներ Արզու Իսմայիլովին 12, իսկ Արազ Մամեդովին 11 տարվա բանտարկության է դատապարտել: Սե դադրական եզրակացության մեջ ասված է, որ 94 թվականի հոկտեմբերի 4-ի լույս 5-ի գիշերը Էլդար Ալիեւն ու նրա կողմնակիցները Գյանջայում զինվորական պահակակետեր ստեղծելու փորձ են ձեռնարկել, որպեսզի հակազդեն իշխանության սահմանադրական մարմինների դեմ բարձրացված խռովության ճնշման նպատակով քաղաք կառավարական զորքեր մտցնելուն: Հիշեցնենք, որ Էլդար Ալիեւը հենց այն հրամանատարն էր, որը 93-ի հունիսին ղեկավարում էր Սուրաթ Հուսեյնովի կողմից ոչ պատահաբար հովանավորվող Գյանջայի 709 բրիգադը: Այդ նա էր, որ զինված խռովություն սկսեց, երբ իշխանության գլուխ կանգնած Ադրբեջանի Ժողովրդական ճակատի ղեկավարները փորձեցին լուծարել բրիգադը: Այն ժամանակվա խռովությունը հաջողվեց, եւ Սուրաթ Հուսեյնովն ու Էլդար Ալիեւը, Ադրբեջանով մեկ հաղթական երթ կատարելով, տանկերով Բաքու մտան: Ճակատագրի հեգնանքով այդ հաղթական երթի, այսինքն նաեւ Էլդար Ալիեւի շնորհիվ էր, որ Հեյդար Ալիեւը տնային կալանքի նմանվող իր նախիջեւանյան կյանքը թողնելով, կարողացավ վերադառնալ Բաքու եւ երկրի ղեկավարությունը ստանձնել:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

Պայծառատեսներն էլ չկարողացան գտնել Տու-154-ը

Արդեն 9-րդ օրն է, ինչ շարունակվում են Տու-154 ինքնաթիռի որոնման աշխատանքները, որտեղ գտնվում էին անձնակազմի 8 անդամներ և 89 ուղևորներ: Դրան մասնակցում են ՌԴ պաշտպանության, արտակարգ իրադրությունների նախարարությունների տեխնիկական միջոցներն ու անձնակազմերը, սահմանապահ զորքերի ստորաբաժանումները: Վերջին տվյալների համաձայն, որոնումները, որին միացան նաև 120 պայծառատեսներ, դարձյալ որևէ արդյունք չտվեցին: Անարդյունք ավարտվեցին նաև Վիետնամի Կամրան քաղաքի շրջակայքում 4 օր առաջ վայրէջքի գնալու ժամանակ անհետացած ՌԴ ռազմաօդային ուժերի Սու-27 արդիական սարքավորումներով հագեցած ինքնաթիռների որոնման աշխատանքները:

Ճապոնիայի ռազմական ծախսերը

Մինչև այս հազարամյակի վերջը ռազմական նպատակների համար Ճապոնիան տարեկան կծախսի 50 միլիարդ դոլար: Այս գումարները նախատեսված են 1996-2000 ֆինանսական տարիների պաշտպանական շինարարության հնգամյա ծրագրով, որը դեկտեմբերի 15-ին հաստատել է երկրի կառավարությունը: Ընդհանուր առմամբ, դրա իրականացման համար հատկացվում է 2515 տրիլիոն իեն (շուրջ 250 միլիարդ դոլար):

ՀԱՄԱՌՈՏ

Մադրիդ. Տնտեսական հարցեր եվրախորհրդի նստաշրջանում

Դեկտեմբերի 15-ին Մադրիդում սկսված եվրախորհրդի նստաշրջանում կքննարկվեն վալյուտային-տնտեսական համակարգի ու համաեվրոպական միասնական վալյուտայի ստեղծմանը, ինչպես նաեւ՝ եվրամիության (ԵՄ) հետագա ընդլայնմանն առնչվող հարցեր: Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, նստաշրջանին մասնակցում են եվրամիության անդամ երկրների եւ կառավարությունների ղեկավարները: Դիտորդի կարգավիճակով նիստին հրավիրված են նաեւ Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի, Կիպրոսի ու Մալթայի պետությունների ու կառավարությունների ղեկավարները, որոնք եվրամիությանն անդամակցելու ցանկություն են հայտնել: Երկօրյա նստաշրջանի մասնակիցները կքննարկեն նաեւ միջկառավարական խորհրդաժողովի նախապատրաստման ընթացքը, որը նախատեսվում է անցկացնել եկող տարվա առաջին կեսին:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Թուրքիա. Բանակից հեռացնում են շարիաթի զինվորներին

Թուրքիայի զինվորական բարձրագույն խորհուրդն օրերս 50 զինվորականների բանակի շարքերից հեռացնելու մասին որոշում է կայացրել: Նրանցից 43-ը ամբաստանվել են շարիաթական գործունեություն ծավալելու մեղադրանքով, մնացած 7-ը հեռացվել են «օտարների հետ ամուսնություններ կնքելու պատճառով»: Թուրքական մամուլը գրում է, որ ռազմական իշխանությունները խստացրել են շարքայինների ու սպաների նկատմամբ պատժամիջոցները: Դրանք կիրառվում են նույնիսկ շարիաթական գործունեության մեջ սոսկ կասկածի առկայության դեպքում:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Սադամ Հուսեյնին զրպարտելու համար Հորդանանում ձերբակալվեց խմբագիրը

«Սադդամ Հուսեյնին զրպարտելու եւ հորդանանա-իրաքյան հարաբերություններին վնաս հասցնելու համար» մեր ժամանակներում այսպիսի անսովոր մեղադրանքով Հորդանանում ձերբակալվել է «Սաուտ ալ Մարաա» թերթի գլխավոր խմբագիր Ալի Օբեյդաթը: Ձերբակալության պատճառ է դարձել այն հոդվածը, որում կասկածի տակ է առնվել իր նախագահության հարցի շուրջ վերջերս կայացած հանրաքվեում Իրաքի ղեկավարի հաղթանակը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Եթե գործազուրկ եք, կամ կարիք ունեք հավելյալ եկամուտի, «Ազգը» հրավիրում է ձեզ շրջուն թերթավաճառության

Գոհացուցիչ աշխատանքի դիմաց

«Ազգը» կդառնի ձեզ եւ ձեր ընտանիքը

ԱԶԳ-ը ԱՄԵՆԱՀԵՏԱՔՐՔԻՐ

ԱՆԿԱԽ ԹԵՐԹԱՎԱՃԱՌՆԵՐԻ

ՀԵՐԹԱՓՈԽՈՒՄ Է

Դիմել «Ազգի» տնօրենություն, երկուշաբթի օրը ժամը 9-ից սկսյալ, Հանրապետության (նախկին Ալավերդյան) փողոց 47, հեռախոս 56 28 63:

INTERCOLLEGE

NICOSIA LIMASSOL LARNACA

Առաջարկում ենք ուսում Կիպրոսի Նիկոսիա, Լիմասոլ, Լարնակա քաղաքներում, լայն պրոֆիլի INTERCOLLEGE միջազգային համալսարանում:
Ֆակուլտետները. տարրական բժշկություն, ընդհանուր բիզնես, շուկայագիտություն, տեղեկատվական համակարգերի կառավարում, իրավաբանություն, հաշվողական տեխնիկա, ծրագրավորում, մարդաբանություն, հյուրանոցների կառավարում, զբոսաշրջության կառավարում, զանգվածային լրատվության միջոցներ, դիզայն, գործավարություն:
Ինստիտուտից կարելի է տեղափոխվել ԱՄՆ-ի, Անգլիայի եւ եվրոպական այլ երկրների առաջատար համալսարաններ:
Անգլերենի իմացությունը պարտադիր չէ (պարապմունքները կարելի է սկսել անգլերենի ուսումնասիրությունից): Տարիքը՝ 16 եւ ավելի:
Քոլեջ
Ֆակուլտետները՝ բիզնես, հյուրանոցների կառավարում, համակարգիչ: Տարիքը՝ 14-25:
Ուսանողների ընտանիքների անդամներին թույլատրվում է բնակվել Կիպրոսում:
Ձեւակերպում ենք միջազգային օֆշորային առեւտրական ընկերությունների գրանցումը Կիպրոսում եւ աշխարհի բոլոր ազատ գոտիներում (բիզնես-տարածություն):
Առաջարկում ենք նաեւ տուրիստական ուղեւորություններ դեպի Իրան, եվրոպական եւ ասիական երկրներ:
Մեր հասցեն. «Անի» հյուրանոց, 326 սենյակ, ֆիրմա «Պառնի-32»: Հեռ. 56-32-36, 594-326:

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 2008 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 15. 12. 1995 Գինը՝ 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@